

«РТР-Беларусь» пакажа інтэрв'ю Аляксандра Лукашэнкі тэлепраграме «Формула ўлады» 29 жніўня і 1 верасня

Тэлеканал «РТР-Беларусь» пакажа інтэрв'ю Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі тэлепраграме «Формула ўлады» 29 жніўня і 1 верасня, паведамлілі карэспандэнту БЕЛТА на тэлеканале. У суботу, 29 жніўня, тэлегледачы змогуць убачыць інтэрв'ю ў 19.20, а ў аўторак, 1 верасня, паўторны паказ пачнецца ў 19.30. «Формула ўлады» — сумесны праект расійскага інфармацыйнага агенцтва ІТАР-ТАСС і тэлеканала «Расія». Перадача выходзіць у эфір з 2000 года. За гэты час было створана больш як 150 праграм, сярод якіх тэлеартэты прэзідэнта ЗША Джорджа Буша і Барака Абама, федэральных канцлераў Германіі Герхарда Шродэра і Ангелы Меркель, прэзідэнта Францыі Жака Шырака, караля Швецыі Карла XVI Густава, караля Іспаніі Хуана Карласа, каралевы Даніі Маргрэтэ II, прэм'ер-міністра Італіі Сільвію Берлусконі, амаль усіх кіраўнікоў краін СНД і іншых лідараў дзяржаў. Інтэрв'ю герояў тэлепраграмы ў тэкставым варыянце, як правіла, публікуюцца ў «Российской газете» і газеце «Известия», а таксама ў часопісах «Огонек» і «Эхо планеты».

Пастаянным аўтарам і вядучым праграмы «Формула ўлады» з'яўляецца першы намеснік генеральнага дырэктара ІТАР-ТАСС Міхаіл Гусман.

Прэферэнцыі ІП-экспарцёрам плануецца прадаставіць у Беларусі

У Беларусі плануецца стварыць умовы для актывізацыі экспартнай дзейнасці індывідуальных прадпрыемстваў. З гэтай мэтай распрацаваны праект указа, што прадугледжвае прэферэнцыі для ІП, якія рэалізуюць за мяжой беларускія тавары, паведамлілі карэспандэнту БЕЛТА ў прэс-службе Мінэканомікі. Пытанне прыцягнення прадпрыемстваў да рэалізацыі аічынных тавараў на знешнім і ўнутраным рынках абмяркоўвалася на праведзеным у Мінэканомікі чарговым пасяджэнні рабачай групы па падрыхтоўцы прапановы для вырашэння праблемных пытанняў дзейнасці ІП і прыватных унітарных прадпрыемстваў.

У ходзе пасяджэння прадстаўнікі бізнес-саюзаў (Мінскага сталічнага саюза прадпрыемстваў і работадатцаў і Бізнес-саюза прадпрыемстваў і наймальнікаў імя прафесара М.С. Куняўскага) выказалі шэраг прапанов, звязаных з набыццём ІП у прадпрыемстваў-вытворцаў тавараў для рэалізацыі на знешнім і ўнутраным рынках. У тым ліку прапановы выключыць нормы аб адміністрацыйнай адказнасці за парушэнне парадку складання (афармлення) першасных уліковых дакументаў і называнне ў іх недакладнай інфармацыі. Бізнес-саюзы таксама прапануюць усталяваць выключэнні для ІП, якія экспартуюць аічынныя тавары, адносна забароны прыцягваць да сваёй дзейнасці фізасобу, якія не з'яўляюцца членамі сям'і і блізкамі сваякамі. Прапановы дазваляць ІП прыцягваць аднаго наёмнага работніка.

Было ўзнята пытанне неабходнасці стварэння пастаянна дзеючай аптовай выставы-кірмашу з удзелам прадпрыемстваў Мінпрама, канцэрнаў «Беллегпрам», «Белдзяржхарчпрам», «Беллеспаперпрам», на якой павінна быць прадастаўлена шырокае кола тавараў ад прадпрыемстваў-вытворцаў з усіх рэгіёнаў рэспублікі.

Таксама разгледжана пытанне аб прынятых аб'явамі рашэнняў па рэалізацыі піва і слабаалкагольных напіткаў, аб рабоце гандлёвых аб'ектаў пасля ўвядзення забароны на рэалізацыю піва і слабаалкагольных напіткаў з абмежаванай доляй этылавага спірту не больш як 7 працэнтаў у гандлёвых аб'ектах, размешчаных на прыльнях грамадскага транспарту. Як адзначылі ў Мінэканомікі, прадстаўнікі дзяржорганаў далі прадпрыемствам неабходныя тлумачэнні. Пытанні, якія патрабуюць аперацыйнага прыняцця мераў, будуць дадаткова прапрацаваны для далейшага ўнесення на разгляд ўа ўрад.

МВФ лічыць мэтазгодным адкласці павышэнне заработнай платы ў дзяржаўным сектары Беларусі

МВФ лічыць неабходным перайсці ў Беларусі на больш гібкую сістэму курсаватварэння. Аб гэтым гаворыцца ў заключнай запісцы місіі МВФ, якая ў канцы жніўня праводзіла ў Беларусі кансультацыі па Артыкуле IV, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

«Узровень абменнага курсу і сярэнь курсаватварэння ўяўляюцца адкватнымі, аднак у далейшым спрэчбціца перайсці да больш гібкай сістэмы. Цяпер дэвалюа чаравы курсу да карызы валют пры гібкім яго ваганні вакол цэнтральнага парытэту забяспечвае найлепшыя перапопекты захавання знешняй стабільнасці».

МВФ рэкамендуе Нацыянальнаму банку Беларусі ў бліжэйшы час зрабіць больш жорсткай крэдытную палітыку. На думку экспертаў фонду, улічваючы, што ўзровень працэнтных ставак ужо высокі, трэба ўвесці строгія абмежаванні на крэдытаванне ў рамках дзяржаўных праграм. Таксама важна ўзмацніць аперацыйную незалежнасць Нацбанка шляхам змянення заканадаўства.

МВФ лічыць мэтазгодным адкласці павышэнне заробатнай платы ў дзяржаўным сектары Беларусі пры адначасовым прадастаўненні адраснай сацыяльнай дапамогі для абароны найбольш бедных слаёў насельніцтва ад наступстваў крызісу.

У той жа час тарыфы на жыллёва-камунальныя паслугі трэба набліжыць да ўзроўню кампенсацыі затратаў, а рэформу сістэмы сацыяльнай абароны трэба завяршыць. Забяспічанне сацыяльнай абароны можа садзейнічаць скарачэнню негатывіўных наступстваў і захаванню падтрымкі структурных рэформаў з боку грамадскасці.

Да Дня беларускага пісьменства

«Не пакідайце мовы беларускай...!»

З 1 па 8 верасня ў Оршы пройдзе акцыя, прымеркаваная да Дня беларускага пісьменства, назву якой далі знакамітыя словы Францішка Багушэвіча «Не пакідайце мовы беларускай, каб не ўмерлі!». Яе арганізатарамі сталі аддзел культуры Аршанскага гарвыканкама, Музейні комплекс гісторыі і культуры Аршаншчыны. Ініцыятыву падтрымаў гарадскі аддзел адукацыі.

— Дзя прывядзення акцыі ўзнікла ў нас з нагоды заклочанасці тым, што на пачатку гэтага года беларуская мова трапіла ў атлас ЮНЕСКА «Мовы свету ў небяспецы», — расказала «Звяздзе» начальнік аддзела культуры Аршанскага гарвыканкама Ірына Мігаль. — Рыхтуючыся да Дня пісьменства, выраслі не абыякавыя традыцыйныя і такім выпадку выставамі кніг ці проста сустрэчамі, а зрабіць жывыя, запамінальныя святы, а галоўнае — даць штуршок да вывучэння мовы, да карыстання ёй. Таму ўсе нашы мерапрыемствы маюць найбольшую скіраванасць на моладзь, на школьнікаў. А ўвогуле хочам прыцягнуць увагу шырокай грамадскасці да стану беларускай мовы.

Будуць літаратурныя гасцёўні, сустрэчы з пісьменнікамі, мясцовымі і сталічнымі, музейныя святы і тэматычныя экскурсіі, прыедзец спецыяльныя ў галіне мовазнаўства. Кульмінацыяй тэдня стане 4 верасня, калі пройдзе літаратурныя чытанні ля помніка Уладзіміру Караткевічу і свята беларускай песні ў амфітэатры ў Дзіцячым парку. Дзень завяршыцца пастаўленай Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Янку Каласы «Названанае часцё» па п'есе Фёдора Палачаніна ў Гарадскім цэнтры культуры.

— Мы запрашаем да ўдзелу ў нашай акцыі ўсіх, каму неабябкаявая родная мова і родная культура, — кажа Ірына Мігаль. — На працягу акцыі будзем асабіста вітаць усіх, хто размаўляе па-беларуску. У Оршы прайшло адно з першых святаў пісьменства, спадзяёмся, што яно вернецца да нас.

Ул. інф.

Па чупках і аўтарытэце

«Крамлёўская дыета» — шлях да інфаркту?

Здаецца, «крамлёўская» дыета прадзманстравала ўжо не аматарам вынікі — вылікі страты для тэму, аджыла сваё і цалкам выйшла з моды. Зірну не менш, у інтэрнэце працягваюць абмяркоўваць «плюсы і мінусы» нізкавугляводных дыет калталу «крамлёўскай», дзе вітаецца ўжыванне мяса і рыбы (бялковай ежы) ва ўрон крупам, макаронах, садавіне і гародніне (вугляводнай ежы).

На гэты раз падставай для размовы сталі эксперыменты даследчак Гавардскага ўніверсітэта на лабараторных мышах. Вучоным удалося вызначыць, што ў мышай, якія ўжывалі мала вугляводаў і шмат бялку, хоць і знізілася вага, але на 15 працэнтаў павялічылася атраскарэктыванае паражэнне артэрыі ў параўнанні з тым, якое было б пры звычайным харчаванні. Маўляў, спачатку ўзмацняецца «наліпанне» на сасуды халестэрынавых бляшак, а там і да інфаркту з інсультам надыхае.

Што да пахаджэння, то, як вядома, дыеты, які іх разумеюць у народзе, спецыялістамі па харчаванні даўно аднесены да дзейных спосабаў хутка і якасна падабраць здароўе. Харчаванне чалавека павінна быць разнастайным і ўмераным! Прынцып просты: лепш недаесці, чым пераесці. Плюс змена становішча сядзячы-лежачы на актыўную жыццёвую пазі-

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Мінскія дзеці набіраюць ваду з калодзежа, над якім узведзена капліца. Насамрэч гэта крыніца, вядомая з сярэдзіны XIX стагоддзя як Прошча за вёскай Карытнае Асіповіцкага раёна. Да нашых дзён дайшла легенда, што два невідучыя старцы дзякуючы вадзе нанунабылі зрок. Нездарма месца называюць таксама «Жываноснай крыніцай». Цікавае яно яшчэ і тым, што гэты калодзеж цяпер трымаюць на замку.

СПАД ПРАМЫСЛОВАЙ ВЫТВОРЧАСЦІ ЗАПАВОЛЬВАЕЦА

— Вынікі працы прамысловасці за апошнія сем месяцаў, з аднаго боку, сведчаць пра наяўнасць праблем, але з іншага боку сітуацыя кіруецца і прагнозуецца, — такое меркаванне на брыфінгу выказаў журналістам Уладзімір ДЗЕРНАВЫ, начальнік галоўнага ўпраўлення прамысловасці, транспарту і сувязі Міністэрства эканомікі.

У параўнанні з мінулым годам аб'ёмы вытворчасці знізіліся на 3,9% і склалі 96,1% па выніках са студзеня па ліпень 2009 года, аднак некаторы аіптызм у Мінэканомікі выклікае паступовае запаволенне спаду прамысловой вытворчасці: калі ў студзені гэты паказчык быў 97,1%, у лютым знізіўся да 95,5%, то ўжо ў маі ён вырас да 96,6%. А падзенне з мая па ліпень было невялікім — толькі 0,5%. Калі ж параўноўваць паказчыкі Беларусі з усёсудскімі, то сітуацыя, як казаў Уладзімір Міхайлавіч, нядарэчна — у нас падзенне вытворчасці на 3,9%, у Расійскай Федэрацыі — прыкладна на 15%, ва Украіне — на 30%.

З студзеня галін прамысловасці за дзевяць — ліпень у шасці галінах, якія фарміруюць 43% прамысловой вытворчасці, назіраецца зніжэнне аб'ёмаў вытворчасці, — паведаміў Уладзімір Дзернавы. Станоўчыя тэндэнцыі назіраюцца ў трох галінах — электраэнергетыцы, прамысловасці будматэрыялаў і лёгкай прамысловасці. Адна галіна — харчова-прамысловасць — на працягу ўсяго перыяду застаецца практычна на леташнім узроўні, а тэра адбыўся па паліўнай (113,1%) і нафтахімічнай (132,4%) прамысловасці. Як я ўжо казаў, сярэдняй лічба — каля 96%; прыкладна ў такую велічыню мы ацэньваем вынікі і са студзеня па жнівень.

Асноўнымі прычынамі такіх праблем Уладзімір Міхайлавіч лічыць звужэнне знешніх рынкаў, да машынабудавання — перш за ўсё расійскага, зніжэнне плацежаздольнасці пакупнікоў і пратэцый-

ніскага палітыка для сваёй аічыннай прадукцыі ў Расіі і ва Украіне.

Закрануў Уладзімір Дзернавы і актуальную праблему росту складскіх запасаў. Па звестках на 1 ліпеня, запасы гатовай прадукцыі склалі каля 7,3 трыльёна рублёў або 94,6% у дачыненні да сярэднемесячнага аб'ёму вытворчасці. Дарчы, заданне, вызначанае ўрадам, нашмат меншае — 69%.

— Заданне не выконваецца і мы адчуваем, што, хутэй за ўсё, і па выніках года яно не будзе выканана, — казаў Уладзімір Дзернавы. — Па валуатваральных арганізацыях адносна запасаў да сярэднемесячнай вытворчасці складаюць 110,4%, найбольшы паказчык па лёгкай прамысловасці (каля 219%) і машынабудаванні (177,8%), а найменшы — у паліўнай прамысловасці (5,5%) і чорнай металургіі (49%).

Аднак Уладзімір Міхайлавіч бачыць і станоўчы тэндэнцыю: — Я скажу, што за апошні час ёсць і станоўчы тэндэнцыя: калі на пачатку года негатывіўная сітуацыя была на фоне зніжэння вытворчасці і росту складскіх запасаў, то з жонным перыядам велічыня прыросту запасаў зніжаецца, а з сакавіка гэта лічба пачынае хадзіць на фоне росту прамысловой вытворчасці.

Каб бачыць эфектыўнасць працы прадпрыемства, пастанова Саўміна № 1011 ад 1 жніўня 2009 года была ўвядзеныя новы мэтавы паказчык — судносны тэмпу росту вырочкі ад рэалізацыі прадукцыі, тавараў, прац і паслуг і тэмпу росту аб'ёмаў вытворчасці прамысловой прадукцыі. У цэлым па прамысловасці па выніках года стаць задача вышэй на паказчык 101%, а за студзень — верасень — 96,5%.

Расказаў Уладзімір Дзернавы і пра меры, якія прымаюцца ўрадам для выпраўлення негатывіўных з'яў у эканоміцы. Так, ва ўсіх міністэрствах, ведамствах і канцэрнах распрацаваны галіновыя стратэгіі па скарачэнні складскіх запасаў, якія расліся пачынаючы з студзеня да канца года і амаль шотыднёва кантралююцца на пасяджэннях у прэм'ер-міністра, а для экспартарыентаваных прадпрыемстваў па нядарнай паставе Саўміна з'явілася магчымасць кампенсацыі часткі працэн-

РОЗГАЛАС

ЗАВОД «МАЗ-КУПАВА» ПАШЫРАЕ САЦЫЯЛЬНЫ ПАКЕТ ДЛЯ СВАІХ РАБОТНІКАЎ

З 1 верасня работнікі завода «МАЗ-Купава», якія выхоўваюць дваі і больш дзяцей, атрымаюць шотмесячную прыбаўку да заробатнай платы, паведамліў ТАА «АДС». Калі ў сям'і двое дзяцей, работнік будзе шотмесяць атрымліваць дадаткова 2 базавыя велічыні (70 тысяч рублёў), калі трое — 3 базавыя велічыні (105 тысяч). Тры базавыя велічыні ў месяц будуць атрымліваць і сем'і, якія выхоўваюць непаўналетняе дзіця-інваліда. Пры выхадзе на пенсію кожны работнік на працягу трох гадоў атрымлівае шотмесяць дадаткова ад 3 да 5 базавых велічынь.

Андрэі ПЯТРОЎ, «Мінск-Навіны».

АСНОЎНЫ ГАНДЛЁВЫ ПАРТНЁР — РАСІЯ

Як паведаміў намеснік старшыні Нацыянальнага статыстычнага камітэта Віктар Міхно, шасць з дзесці асноўных гандлёвых партнёраў Беларусі — дзяржавы ЕС. Сёлета ў першым паўгоддзі на пастаўкі ў Нідэрланды прыпадала 18,3 працэнта агульнага аб'ёму экспарту, Латвію — 7,6, Украіну — 7,4, Польшчу — 4,4, Вялікабрытанію — 3,6, Германію — 3,3, Індыю — 2,3, Бразілію — 2,1, Літву — 1,5%.

Але ж асноўным гандлёвым партнёрам нашай краіны па-ранейшаму застаецца Расія, на долю якой прыходзілася амаль 33% экспарту.

СТАЛІЦА — ЛІДАР ПА НАРАДЖАЛЬНАСЦІ

Сёлета за сем месяцаў у Беларусі нарадзілася 63,7 тысячы дзяцей. Гэта на 2 тысячы больш, чым за такі ж час летась.

У лідарах Мінск, дзе на працягу студзеня — ліпеня нарадзілася 12 354 дзіцяці. У Брэсцкай вобласці з'явілася на свет 10 015 немаўлят, Віцебскай — 7326, Гомельскай — 9867, Гродзенскай — 7367, Мінскай — 9631, Магілёўскай — 7172.

Мікалай ЛІТВІНАЎ.

НАЗВАЛІСЯ РАБОТНІКАМІ ГАЗАВАЙ СЛУЖБЫ

У Дубровенскім раёне затрыманы два зладзеі, якія называліся работнікамі газавай службы і энерганягладу.

Удзень яны прыйшлі ў дом 71-гадовай жанчыны і запатрабавалі пасля агляду камунікацый заплічцы штраў у памеры 50 тысяч рублёў за неспраўнасць электраправодкі. грошы бабуля аддала. 1 ўжо праз паўгадзіны звярнулася ў міліцыю, Даламаглю.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

СВІСЛАЦКІ РАЁН МАЕ НАМЕР ЭКСПАРТАВАЦА КАМЯНІ Ў ЕЎРОПУ

Аб гэтым карэспандэнту БЕЛТА паведаміў старшыня Свіслацкага райвыканкама Алег ТАРГОНКІ. Разгледжана магчымасць не проста збіраць і адгружаць камяні, але і наладзіць іх апрацоўку ў Свіслачы.

СТВАРЫЛІ НАПУРЧАННЕ

У дзвюх трохкаб'ёвых кватэрах на розных вуліцах у мікрараёне «Гомсельмаш» выгарапа па пакоі. Яшчэ каля 70 мсцовых жылёраў звярнуліся ў жыллёва-рамонна-эксплуатацыйнае ўнітарнае прадпрыемства «Сельмашаўскае» са скаргай на тое, што ў іх адначасова перагаралі ўсе бытавыя электрапрыборы, пацярпелі ўключаныя ў разеткі.

Прычынай здарэння стала кароткая замыканне. Робяцца захады для кампенсацыі страту людзям.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ»
ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН
по продаже здания неустановленного назначения с инв. номером 500С/С-26135 общей площадью 81 кв. м, расположенного по адресу: г. Минск, ул. Промышленная, д. 3 (балансодержатель РУП «Квари-авто»).

Начальная цена — 92 877 400 белорусских рублей.

На продаваемое здание обращено взыскание в счет неисполненного налогового обязательства, неуплаченных пеней и примененных экономических санкций. Продаваемое имущество обременено договором аренды.

Участие в аукционе допускаются юридические и физические лица, представившие организатору аукциона следующие документы: заявление на участие в аукционе; заявление об ознакомлении с документом, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона; нотариально заверенные копии учредительных документов (для юридических лиц) и свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах); заверенную банком копию платежного документа, подтверждающего внесение задатка; а также иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток в размере 9 000 000 белорусских рублей перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012024570010 в филиале ОАО «БПС-Банк» по Минской области, г. Минск, бульвар им. В. Мулявина, 6, кв. 153001331; УНП 190398583.

Победителем торгов признается участник, предложивший наивысшую цену за продаваемый объект. Процедура проведения торгов установлена порядком проведения аукциона.

Оплата объекта осуществляется в течение срока, указанного в протоколе о результатах аукциона. Аукцион состоится **29 сентября 2009 года** в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукцион. Заявления на участие в аукционе и необходимые документы принимаются по **28 сентября 2009 года** до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. № 6.

Телефоны для справок: (017)227 48 36, 227 40 22.

белагруппбанк
традиция бизнеса

Открытое акционерное общество «Белагруппбанк»

СООБЩАЕТ, ЧТО 4 СЕНТЯБРЯ 2009 ГОДА ПРОВОДИТСЯ ВНЕОЧЕРЕДНОЕ ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ В ЗАОЧНОЙ ФОРМЕ

220036, г. Минск, проспект Жукова, 3.

Повестка дня

1. Об оказании безвозмездной (спонсорской) помощи.

Дата составления списка лиц, имеющих право на участие в собрании, — 26 августа 2009 года.

Акционеры банка могут ознакомиться с материалами по вопросам повестки дня по месту нахождения Правления ОАО «Белагруппбанк»: г. Минск, проспект Жукова, 3.

Для получения бюллетеня для заочного голосования просим обращаться в ОАО «Белагруппбанк», его филиалы, отделения по месту нахождения акционеров.

Бюллетени для заочного голосования представляются не позднее 2 сентября 2009 года.

С решениями, принятыми Общим собранием акционеров банка, можно будет ознакомиться в учреждениях ОАО «Белагруппбанк» после 11 сентября 2009 года.

Телефоны для справок: 8(017) 250 36 53, 250 60 01.

КОНТАКТ-ЦЕНТР БАНКА 136

время работы 8.00-22.00 без выходных и праздничных дней; звонок со стационарного телефона - бесплатно на территории РБ; звонок с мобильного телефона (Iflex, Velcom, МТС) - по тарифам операторов мобильной связи.

www.belagruppbank.by

Лицензия на право осуществления банковской деятельности
НБ РБ от 22.07.2009 г. № 2. УНП 100693551.

ISSN 1990 - 763X

Курсы валютных валют, установленных НБ РБ с 29.08.2009г. (для бл. разл.)

▼ 1 доллар США.....	2 825,00
▲ 1 евро.....	4 048,23
1 латвийский лит.....	5 765,89
1 литовский лит.....	1 172,20
1 польский злотый.....	159,22
1 чешский злотый.....	989,77
▼ 1 российский рубль.....	89,49
1 украинская гривна.....	335,71

Курсы валютных валют для безналичных расчетов

Центробанк РФ	USD.....	31,5687
	USD.....	37,5148
	1000 BYR.....	11,1432
	EUR.....	45,3011

Повысьте себя на часик!
«Главный Бухгалтер. ГБ» на 2009 год у редакция на сайте выдает цену. Телефон редакции: 209-69-01.

ААТ «Агентства Уладзіміра Грыцкевіча» УНП 100024047
Ліцэнзія Мінскаўла № 02140/0172806
внд. 03.05.2004 ад 02.05.2009

Футбол

АДПОМСЦІ ЗА ТРЭНЕРА

Верагодна, футбалісты барысаўскага БАТЭ пакрыўдзіліся за выдаленне свайго трэнера на трыбуны і вылікі вылікі паказачы балгарскаму «Літасу», што так з гасіямі абыходзіцца нельга. Інакш цяжка растлумачыць, чаму беларусы змаглі забіць першы гол толькі на 86 хвіліне і, пэтым, толькі ў дадатковы час, зусім размазаць гаспадару на полі. 4:0 — выдатны вынікі! Галы забілі Сасноўскі (86 і 99 хвілін), Радзівонва (95-я), Скавыш (118-я), і БАТЭ ў груповай стадыі Лігі Еўропы згуляў у групе і разам з камандамі «Бенфіка» (Партугалія), «Эвертан» (Англія) і АЕК (Грэцыя).

Склады астатніх груп выглядаюць так: А — «Аякс» (Галандыя), «Андэрлехт» (Бельгія), «Тымішара» (Румынія), «Дынама» (Харватыя); В — «Валенсія» (Іспанія), «Ліль» (Францыя), «Славія» (Чэхія), «Джэнава» (Італія); С — «Гамбург» (Германія), «Сельт» (Шатландыя), «Хапэаль» (Ізраіль), «Рэпід» (Аўстрыя); Д — «Спортс» (Партугалія), «Хэрэнвен» (Галандыя), «Вентспіліс» (Латвія), «Герта» (Германія); Е — «Рома» (Італія), «Базель» (Швейцарыя), «Фулхэм» (Англія), ЦСКА (Балгарыя); Ф — «Панацінаікас» (Грэцыя), «Галатасарай» (Турцыя),

ЛІГА РАЗБІЛАСА НА ГРУПЫ

У чацвер увечыры таксама сталі вядомыя ўсе 32 каманды, якія будуць удзельнічаць у груповай этапе самага прастыжнага клубнага турніру Еўропы. У цэпяршым груповым этапе Лігі чэмпіёнаў прымуць удзел 18 пераможцаў нацыянальных першынстваў — больш, чым у любым з дзевяці апошніх сезонаў.

Група А. «Баварыя» (Германія), «Ювентус» (Італія), «Бардо» (Францыя), «Макабі» (Хайфа, Ізраіль). Група В. «Манчэстэр Юнайтэд» (Англія), ЦСКА (Расія), «Бешыкташ» (Турцыя), «Вольсбург» (Германія). Група С. «Мілан» (Італія), «Рэал» (Іспанія), «Марсель» (Францыя), «Цюрых» (Швейцарыя). Група Д. «Чэлсі» (Англія), «Порту» (Партугалія), «Атлетыка» (Іспанія), АПОЭЛ (Кіпр). Група Е. «Ліверпуль» (Англія), «Ліён» (Францыя), «Фіярэнца» (Італія), «Дэбрэцэн» (Венгрыя). Група Ф. «Барселона» (Іспанія), «Інтэр» (Італія), «Дынама» (Украіна), «Рубін» (Расія). Група Г. «Севілья» (Іспанія), «Глазга Рэйнджарс» (Шатландыя), «Штутгарт» (Германія), Уніра (Румынія). Група Н. «Арсенал» (Англія), АЗ (Галандыя), «Алімпія» (Грэцыя), «Стандард» (Бельгія).

Матчы груповага этапу пройдуць па класічнай сістэме: каманды сустрэюцца паміж сабой па два разы — дома і ў гасцях. Груповы турнір стартуе 17 верасня, фінішуе 17 снежня. Па дзве першыя каманды з кожнага квартэта выйдуча ў 1/16 фіналу, дзе да іх далучыцца 8 клубаў, якія зоймуць трэція месцы на груповай стадыі Лігі чэмпіёнаў.

«Бусел, сімвал Беларусі, з'явіўся ў нас параўнальна нядаўна...»

Арнітолаг Аляксандр ВІНЧЭЎСКІ расказвае, якіх птушак трымалі Радзівілы, хто быў першым беларускім арнітолагам, і колькі відаў птушак можа пабачыць беларус на свае вочы

Колькі вы бачылі на свае вочы розных птушак — 10, 15?, А колькі можаце назваць — 20, 25?, Чалавек, з якім мы сядзім і п'ём язнёную гарбату, бачыў на свае вочы 243 розныя птушкі ў Беларусі і 800 відаў — у свеце. Дзеля гэтага знаны беларускі арнітолаг Аляксандр ВІНЧЭЎСКІ за 20 гадоў аб'ехаў 31 краіну свету, а штогод здзяйсняе па Беларусі дзясяткі вандроўак. Арнітолагі — гэта захопленыя людзі, якія гатовы сарвацца і паліцца ў іншую краіну, каб пабачыць нейкую новую птушку. У Беларусі пры грамадскай арганізацыі «Ахова птушак Бацькаўшчыны» нават існуе «Клуб 200», які аб'ядноўвае людзей, што бачылі на свае вочы ў Беларусі 200 і болей відаў птушак. Дарэчы, усяго ў нас вядома 317 відаў птушак...

Мы размаўляем, як раптам у ВІНЧЭЎСКАГА звоніць тэлефон.

— ...У вас нават тэлефон звоніць птушчымі сьпевамі! — Паўднёвы салавей, — удкаладне ВІНЧЭЎСКІ. — У нас ён не жыве, толькі ў Заходняй Еўропе, паўднёвай Украіне... Я запісаў ягоны сьпеў у гарах у Азербайджане... — **Спадар Аляксандр, за стагоддзі гісторыі Беларусі наколькі змяніўся наш птушчыны свет?**

— Змяніўся даволі істотна. Бады, гаюная прычына — глабальнае пацяпленне, якое падступала да нас павольна, але цягам стагоддзю істотна паўплывала на «птушчыны» склад Беларусі. Другі істотны фактар — дзейнасць чалавека, праз якую ў нас знікла каля 10 відаў птушак — толькі за XX стагоддзё! Гэта, напрыклад, сокал-падарожнік, які гэтаздаваўся ў нас да 70-х гадоў, пасля гэтага ніводнага ягонага гнязда было каля 100 пар. Знікненне гэтага віду звязана з ужываннем пестыцыдаў у сельскай гаспадарцы. Бо пестыцыды праз расліны трапілі да малых птушак, якіх ядуць драпежныя птушкі. Пестыцыды назапашваліся — і ўплывалі такім чынам, што шаркуніныя ток рабілася вельмі-вельмі тонкім. Птушкі, калі нават наседжалі гэтыя яткі, то яны біліся пасля, трэскаліся... Цяпер мы маем надзею, што гэты сокал вернецца, бо ён сустрэаецца ўзміку, на міграцыях... Дарэчы, гэта самая хуткая птуш-

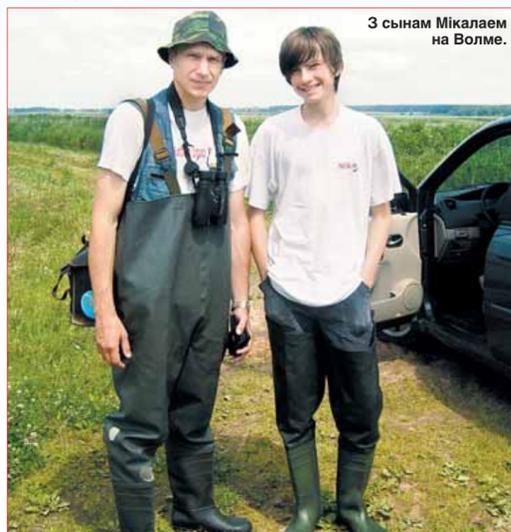
ка ў свеце — калі яна ловіць сваю здабычу, дык развівае хуткасць да 300 кіламетраў за гадзіну!

— **Гэта значыць, што колькі стагоддзяў таму наш птушчыны свет быў іншым?**

— Калі глядзець у Сярэднявечча, дык мы не маем нейкіх асаблівых запісаў... Хіба што Жылібер (каралеўскі батанік у Гародні. — Аўт.) штосьці пісаў пра птушак Беларусі. Але мы ведаем, які быў ландшафт Беларусі ў той час — тады практычна не было штучных паплавоў і палёў, і Беларусь на 90 працэнтаў была лясная краіна. Вядома, тут было больш лясных птушак. А ўсе стэпавыя птушкі з'явіліся пазней, калі нашы продкі пакрысе сталі высякаць гэтыя лясы. Тыя ж жаўрукі, беляя бусыя (якія цяпер лічацца сімвалам Беларусі) з'явіліся пазней, пасля Сярэднявечча. І ластаўкі — вясковыя, гарадскія, гаглыбы — гэта больш горныя птушкі. Яны і зараз жывуць на скалах у Міжземнамор'і. А ў Беларусі скалаў няма — як яны тут апынуліся? Калі чалавек чаў будаваў тэп замкі, мураваныя будынкi — яны і сталі гэтакімі «скаламі» для птушак. Дарэчы, і верабі прыйшлі да нас з Афрыкі — бо гэта амаль выключна гарадская птушка, асабліва дамовы верабей.

— **Спадар Аляксандр, вядома, якіх птушак беларусы ядуць: кураў, гусей, індэкоў... А ці былі птушкі, да якіх беларусы ставілі б з пашанай?**

— Беларусы, гэтак, як і ўсе астатнія плямёны і народы Еўропы, мелі паганцы. І найлепшыя якасці Багоў, у якіх яны верылі, яны прышчы сваёй птушкам да жыўлення, якіх яны бачылі ў лясах. Беларусы тысяч гадоў таму былі больш звязаныя з прыродай, чым цяпер. Нават вясковы жыхар калі і ходзіць на баковыя ці ў лес, дык у грыбы ці ў ягады ідуць і ведаюць менш. А нашы продкі вядома былі пра птушак. Зразумела, што і паляўнічыя ў той час былі іншыя, спадзяўчы, цяпер таіх засталася мала. У народзе захавалася многа свеаеасаблівых назваў птушак. Напрыклад, у нас існуе драпежныя птушак называюцца каршунамі ці шулкамі. Ястрабаў завуць каршуні, сокалаў завуць каршуні, каршуну завуць каршуні, канюху завуць каршуні... Хоць каршун, насамрэч, настолькі цяпер рэдка птушка ў Беларусі,

З сынам Мікалаем на Волме.

што ў 99% выпадкаў, калі чалавек лічыць, што бачыў каршуну, гэта не каршуну... У нас цяпер існуе два віды каршуну — Чорны каршун, які жыве ўздоўж рэкаў, і Чырвоны каршун, якога вядома толькі адна (!) пара, якая гняздіцца каля Салоткіна... Адкуль у людзей было нейкае адмысловае стаўленне да птушак? Не адкуль ж, што бачылі пудзілы птушак... А таму, што бачылі ў лесе, як арол змагаецца з большай па памерах птушкай ці жывёлінай, як ён выжывае ўзімку, як гадуе птушчатыя... Восі і меля павагу да арлоў-маркутоў, арлаў-белахвостаў (гэта самая вялікая падарожная птушка ў Беларусі), пуганцоў... Вельмі шанавалі ластавак, бо яны ядуць жамяра, якая давае людзям і быдла. Увогуле, усе птушкі шанаваліся ўвесну, калі пасля яны прырода ажывала, калі птушкі спявалі. Сінічка заспявае — значыцца, ідзе вясна, лягчы яе чакаць. Нават калі гэта было ў лютым... Таму многія нашы абрады, прымаўкі, звычайныя звязаныя з птушкамі, у палове нашых песень згадваюцца птушкі...

— **Сёння беларусы трымаюць у хаце папугайчыкаў, канарэек... А якіх птушак трымалі беларусы раней?**

— Калі казаць пра шляхту, дык Радзівілы ў Нясвіжы трымалі індэкоў, дык дакладна вядома, там быў нават свеаеасаблівы заапарк. Але ж экзатычныя птушак маглі дазваляць сабе толькі заможныя людзі. Простыя людзі трымалі птушак, якіх ядуць насенне, — тое, што можна лёгка здабыць, каб карміць яе. Гэта зяблікі, стрынаткі, жаўрукі... Больш, зразумела, трымалі тых, якіх добра спяваюць: салаўі, чыжы, гілі... Я сам птушак ніколі не трымаў, таму мне і цяжка сказаць, каго трымалі...

— **Скажыце, а калі з'явіліся арнітолагі ў Беларусі?**

— Заснавальнікам беларускай арніталогі лічыцца граф Канстанцін Тызенгаўз. Гэта вядомы беларускі род, які меў некалькі маенткаў — у Жалудку, Паставах. У Паставах і сёння існуе палка Тызенгаўзаў. З дапамогай грамадскай арганізацыі «Ахова птушак Бацькаўшчыны» і ахвяраванняў беларускіх аматараў

птушка была выраблена адмыслова шыльда ў гонар Канстанціна Тызенгаўза, да ўсталяваная з дазволу дыяцэзі на касцёле ў Жалудку... Канстанцін Тызенгаўз назіраў за птушкамі ў 1860-х гадах. З ім здарыўся цікавы выпадак — ён апісаў новы від навукі від соваў, і назваў яго Сава драбнавокая. А пасля высветлілася, што гэта не новы від соваў, а барадатая кугаўка, у якой у Беларусі ёсць вельмі ўнікальная ды цікавая папуляцыя. Гэта ўвогуле паўночная сава, у нас яны жыве літаральна такой «выспакай». І сучасныя арнітолагі, пасля Тызенгаўза, адкрылі яе для све толькі ў 1970-х гадах, 30 гадоў таму — калі знайшлі яе папуляцыю вакол Целяхань, на Выганчанскіх балотах, там гняздуецца каля 20-30 пар гэтых соваў. Многія арнітолагі з замежжа, з Заходняй Еўропы, едуць да нас, каб паглядзець гэтую сава. Дарэчы, згаданы мной Тызенгаўз напісаў шмат кніг па арніталогі, навуковыя артыкулы... Калі ён ужо быў хворы і паміраў, была зима. І ён сказаў: «Восі бы пацуч, як спявае жаўрук». Прышла вясна, адчынілі асно — і Тызенгаўз пачуў, як заспяваў першы жаўрук. І памёр...

— **Ці часта ў Беларусі з'яўляюцца новыя віды птушак?**

— У сярэднім раз на год. Літаральна дзямі зафіксавалі новы від — малага баклана, да гэтага ў студзені — горную пліску... Быў такі цікавы выпадак у мінулым годзе, калі ў нас адзначылі новы від сокалаў — сокал-лабобан. Гэта другі па памеры, пасля белазора, сокал у Еўропе. Але лабобана ніхто не здолеў пабачыць! Прычына ў тым, што нашы вугорскія калегі павесілі на некалькіх сокалаў спадарожнікавыя перадачыкі. І праз спадарожнік яны бачылі, што гэтыя сокалы заляцелі ў Беларусь і вельмі яна! Сябры «Клуба 200» ездзілі на адно такое месца ў Палессі, дзе сокал праз дзяджы сядзеў тыдзень. Мы кожны дзень з'язваліся з вугорцамі, яны казалі: ён там сядзіць на полі, едзе глядзець! Але пакуль нашы арнітолагі даехалі, дажылі скончыліся, і лабобан зляцеў — яны яго так і не пабачылі...

Гутарыў Глеб ЛАБАДЗЕНКА. Фота з прыватнага архіва Аляксандра ВІНЧЭЎСКАГА.

«У пагоні за незаконным прыбыткам вы рызыкуеце страціць свой кавалак зямлі»

За два дні Генпракуратура выявіла ў Мінску 15 фактаў нямотавага выкарыстання зямельных участкаў.

«Дзяржава дае зямельныя участкі для будаўніцтва жылых дамоў, а некаторыя несумленныя грамадзяне нелегальна размяшчаюць там станцыі тэхнічнага абслугоўвання аўтамабіляў, вытворчыя памяшканні і офісы», — абурэацца **начальнік аддзела па наглядзе за выкананнем правоў і свабод грамадзян Генеральнай пракуратуры Беларусі Павел РАДЗІВОНАУ.**

Больш за ўсё таіх правапарушэнняў выяўлена ў Цэнтральным і Фрунзэнскім раёнах сталіцы.

— Напрыклад, на вуліцы Ржавецкай, што поблізу рынку Ждановічы, знаходзіцца ангар (плошчын 350 м²), які прылягае да індывідуальнага жыллага дома, — расказвае Павел Радзівонаў. — На тэрыторыі гэтага тэхнічнага памяшкання размешчана нелегальная мэблевая вытворчасць і склад матазэхнікі. На момант правяркі там было каля 300 матазыхілаў і мапедаў. У вытворчае памяшканне былі перавораны і індывідуальныя жылы дом, які размяшчаецца на пераулку Чарвякова ў пасёлку Навінікі. Там на плошчы звыш 500 м² знаходзілася станцыя тэхнічнага абслугоўвання аўтамабіляў. У дзень правяркі мы налічылі там ні многа ні мала 50 аўтамабіляў. Я перакананы, што далёка не кожная станцыя можа пахваліцца такім вялікім памшканнем для абслугоўвання аўта. Акрамя таго, названыя месцы складана адрозніць ад звалкі, побач з якой даводзіцца жыць гаспадарам суседніх дамоў.

Пракурорская правярка выявіла таксама факты будаўніцтва шматкватэрных дамоў на участках, якія выдзелены пад індывідуальнае будаўніцтва. Такія парашныя выяўлены, у прыватнасці, на тэрыторыі Першамайскага і Савецкага раёнаў горада Мінска.

— Да такой сітуацыі з выкарыстаннем зямельных участкаў, выдзеленых пад будаўніцтва індывідуальнага жылля ў Мінску, прывяло патуранне мясцовых уладаў, — адзначаў Павел Радзівонаў. — Я не паве-ру, што кіраўнікі адміністрацый і прадставінікі розных кантралюючых органаў не ведалі пра выяўленыя парашныя зямельнага заканадаўства. Не заўважылі падобных фактаў, аб'язджаючы горад па працоўных абавязках, проста немагчыма. Хутэй, чыноўнікі проста заплюшчвалі на іх вочы.

Паводле слоў работніка Генеральнай пракуратуры, адміністрацыі раёнаў, на жаль, практычна не выкарыстоўваюць свае права канфіскаваць зямельныя участкі, якія выкарыстоўваюцца не па прызначэнні.

— Мы ж, у сваю чаргу, будзем на гэтым настойваць, — падкрэсліў Павел Радзівонаў. — Акрамя таго, пракурорам, каб быць уладальнікамі не пазбеглі ад адміністрацыйнай адказнасці. І незаконная дзейнасць, мяркую, моцна ўдарыць па кішэнні. Не выключана, што ў дачыненні да некаторых прад-прымальнікаў, якія ажыццяўлялі сваю незаконную дзейнасць на зямельных участках, выдзеленых пад індывідуальнае будаўніцтва, будуць заведзены крымінальныя справы. Апошнія слова — за судом.

Генпракуратура ж працягне правяркі нямотавага выкарыстання зямельных участкаў не толькі ў Мінску, але і ва ўсіх рэгіёнах рэспублікі. Такім чынам, паводле слоў Паўла Радзівонава, многія грамадзяне рызыкуюць у пагоні за незаконным прыбыткам страціць свой кавалак зямлі.

Сёлета па ўсёй краіне пракуратура правяла каля 340 праверак выканання зямельнага заканадаўства. У выніку гэтых праверак дзяржаваў буджэт папоўніўся прыблізна на 600 мільёнаў рублёў, у дачыненні да трох правапарушальнікаў заведзены крымінальныя справы, каля 200 чалавек прыцягнуты да адміністрацыйнай адказнасці.

Надзея ДРЫЛА.

Зэканомяць на энергіі. А калі на здароўі?

31 верасня ў 27 краінах Еўрасаюза ўводзіць у сілу забарона на выруб і продаж ляпачкаў напальвання. Гаворка пакуль ідзе пра ляпачкі магутнасцю ў 100 ват. А да канца 2012 года плануецца пазбавіцца і ад 75-ватных.

На змену ім прыйдуць энергаэкалагічныя ляпачкі.

З'явіліся і адмыслова створаныя звыклых пакупць ніхто адмаўляцца не збіраецца. У большасці спажываюць пераважна электрыбатары і асвятляльныя прыборы, рознапланавыя ляпачкі напальвання. У найбольш часта не толькі на сваю краіну, але і шэраг калішніх савецкіх рэспублік, наўрад ці цалкам адмовяцца ад іх выкарыстання.

Згодна з паведамленнямі са спецыяльнай на англійскай мове аўдыя аховы здароўя, энергаэкалагічныя ляпачкі могуць нанесці сур'ёзную шкоду адчуальнай скуры. Асабліва адназначна ўплыву на плячынцую скуру немаюць. Святло энергаэкалагічных ляпачкаў можа стаць прычынай мігрэнуў і нават прыступу эпілепсіі. На сёння ёсць два віды энергаэкалагічных ляпачкаў: калігенавыя і флуарэсцэнтныя. Найбольш небяспечныя з іх, паводле меркавання спецыялістаў, апошнія. Спецыялісты раяць выключыць з продажу ляпачкі гэтага віду, разлічаныя на 100 ват. Лямпачкі энергаэкалагічнасцю 40 і 60 ват яны лічаць менш шкоднымі. Паведамляецца, што раней вучоныя ўжо заступалі пра тое, што такія ляпачкі могуць стаць прычынай праблем са здароўем, аднак цяпер сталі вядомыя новыя падрабязнасці іх уплыву на скуру чалавека.

Сяргей СТАРЫНАЎ.

ІЗВЕЩЕНИЕ О ПРОДАЖЕ ОБЪЕКТОВ НЕДВИЖИМОГО ИМУЩЕСТВА ПУТЕМ ПРОВЕДЕНИЯ АУКЦИОННЫХ ТОРОВ

ЗАО «Выставочный центр Аквобел» Минский район проводит аукцион по продаже следующих объектов недвижимого имущества:

№ лота	Наименование объекта	Адрес объекта	Инвентарный номер	Общая площадь, м.кв.	Начальная стоимость объекта, бел. руб. с НДС	Размер задатка, бел. руб.	
1.	Изолированное помещение (дополнительная информация: предлагается помещение для офиса или банковского учреждения)	Минский р-н, пересечение Логойского тракта и Минской кольцевой автодороги, пом. 1	600/D-52876	2005	264,3	1 420 000 000	20 000 000
2.	Капитальное строение (дополнительная информация: предлагается спортивно-оздоровительный центр (бассейн, спортзал, бани, бар) вместе с оборудованием и благоустроенной ороженной территории с автостоянкой площадью 0,8044 га)	Минский р-н, д. Боровая	600/С-44359	2004	3021,5	14 000 000 000	20 000 000
3.	Изолированное помещение (дополнительная информация: предлагается помещение общественного питания (ресторан) вместе с оборудованием)	Минский р-н, район д. Боровая, 1-102	600/D-29444	2000	553,6	2 544 000 000	20 000 000
4.	Капитальное строение Технический корпус № 1 (дополнительная информация: предлагается отапливаемое специализированное складское здание с рампой и благоустроенной территорией)	Минский р-н, пересечение Логойского тракта и Минской кольцевой автодороги	600/С-109478	2008	1430,3	5 300 000 000	20 000 000
5.	Зерносушитель (дополнительная информация: предлагается капитальное строение с земельным участком для его эксплуатации и обслуживания площадью 1,7611 га)	район д. Городище Минского р-на	600/С-43150	1976	695,1	500 000 000	10 000 000

Условия проведения аукциона:

Организатором аукциона и продавцом является Закрытое акционерное общество «Выставочный центр «АКВАБЕЛ» Минский район, адрес: Минский район, пересечение Логойского тракта и Минской кольцевой автодороги, административное здание, комната 302.

Торги состоятся 30.09.2009 года в 10.00 по адресу: Минский район, пересечение Логойского тракта и Минской кольцевой автодороги, административное здание, 3 этаж, зал совещаний.

Шаг аукциона — 5% начальной стоимости объекта.

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица любой формы собственности, а также иностранные инвесторы (иностранное государство, объединение, международные организации, иностранные юридические и физические лица, а также граждане Республики Беларусь, имеющие постоянное место жительства за границей).

Для участия в аукционе необходимо представить следующие документы:

- заявление на участие в аукционе и об ознакомлении с объектом;
- заверенную банком копию платежного поручения, подтверждающего внесения задатка в белорусских рублях;
- юридическими лицами — резидентами Республики Беларусь — доверенность представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель), заверенные копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации;
- представителями физических лиц — резидентами Республики Беларусь — нотариально заверенную доверенность;
- юридическими лицами — нерезидентами Республики Беларусь — легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и в выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть проведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) или иное

эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения;

юридическими и физическими лицами — нерезидентами Республики Беларусь — документ о состоятельности, выданный обслуживающим его банком или иной кредитно-финансовой организацией, с заверенным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык;

представителями юридических и физических лиц — нерезидентами Республики Беларусь — легализованную в установленном порядке доверенность.

Задаток перечисляется по безналичному расчету в белорусских рублях на расчетный счет ЗАО «Выставочный центр «АКВАБЕЛ» Минский район № 3012204960010 в ф-ле Минская городская дирекция ОАО «Белгоспромбанк» г. Минск, код 153001963, УНН 600438617.

Задаток возвращается всем участникам аукциона, кроме участников аукциона, выигравших торги, в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения аукциона или с момента регистрации продавцом (организатором аукциона) отказа от участия в аукционе.

Участнику аукциона, выигравшему торги, задаток не возвращается, а учитывается при окончательных расчетах.

Победитель аукциона заключает договор купли-продажи в течение 5 (пяти) банковских дней с даты подписания протокола о результатах аукциона. В случае уклонения или отказа от заключения договора задаток победителю аукциона не возвращается.

Оплата стоимости приобретенных на аукционе объектов осуществляется по безналичному расчету в белорусских рублях в течение 10 банковских дней с даты подписания протокола о результатах аукциона.

Заявки на участие в аукционных торгах принимаются до 29.09.2009 г. до 14.00 включительно по адресу: Минский район, пересечение Логойского тракта и Минской кольцевой автодороги, административное здание, 1 (первый) этаж, комната 103.

БЫЦЬ ГАСПАДАРОМ

ІМКНЕЦА НАВУЧЫЦЬ ЦЭНТР ПАДТРЫМКІ СЕЛЬСКАГА РАЗВІЦЦЯ

Гэта скарачаная назва ўстановы, а поўнасю яна называецца **Мясцовы фонд «Цэнтр падтрымкі сельскага развіцця і прад-прымальніцтва Столінскага раёна»**, і працуе цэнтр не з фермерамі альбо буйнымі сельгасвытворцамі, а найперш са звычайнымі вясковымі — уладальнікамі ўласных падсобных гаспадарак. Не выпадкова такая арганізацыя ўтварылася на Століншчыне: уласныя гаспадаркі тут развіцця да ўзроўню таварнай вытворчасці, у многіх яны сталі крыніцай асноўнага прыбытку. Шмат гаспадар займаюцца агрукамі, але няма на вясковых агародах расце таксама морквы, капусты, бульбы. Некаторыя спрабуюць сябе ў свінагадоўлі, гадуць буйную рагатую жывёлу на малако і мяса. Такія гаспадары імкнецца падтрымаць цэнтр — дапамагчы метадычнымі парадамі, навуковай кансультацыяй, а бывае, і практычна дапамагае.

Гісторыя ўзнікнення

Яна звязаная з ліквідацыяй наступстваў найбуйнейшай тэхнагеннай катастрофы XX стагоддзя — чарнобыльскай аварыі. Людзі з многіх краін імкнуліся дапамагчы пацярпелым раёнам. На Століншчыну сталі прыязджаць спецыялісты і прадставінікі адрываў гуманітарных арганізацый. Яшчэ паўтара дзясятка гадоў таму разам з супрацоўнікамі Інстытута глебазнаўства і аграхіміі АН нашай краіны яны паспрабавалі паказаць людзям, як на забурджаных землях можна вырошчваць чыстую прадукцыю. Тая першая праграма называлася «Этас», потым яна ўдасканалвалася, развілася і паступова перарасла ў маштабны беларуска-французскі праект «CORE-Agrit», які ў падрабязным перакладзе гучыць як «Устойлівае эканамічнае і сельскагаспадарчае развіццё тэрыторыі, што пацярпелі ад чарнобыльскай аварыі». У канцэпцыю сваёй праграмы яе заснавальнікі паклалі прынцыпы стварэння ўмоў для руху ініцыятывы «знізу ўверх», ашаднага стаўлення да навакольнага асяроддзя, жыцця ў гармоніі з прыродай, а не выціскання з яе ўсіх сокаў. Такім чынам, паводле задумкі аўтараў праграмы, трэба выхоўваць не толькі аграрна-тэхнічную культуру гаспадароў, але і спрыяць нараджэнню новага мыслення адносна прыроды і свайго месца ў ёй.

Гэта, так бы мовіць, тэарэтычны аспект. Каб былі зразумела, адкуль узлялі карані і фундаменты добрай справы. А на практыцы ўсё выглядала прыкладна так: прыяздзі спецыялісты-валанцеры і разам з нашымі спецыялістамі ішлі ў вёску, размаўлялі з людзьмі. Для пачатку прапаноўвалі ім паспрабаваць новыя тэхналогіі па вырошчванні бульбы. Насенне, сродкі абароны раслін удзельнікам эксперыментаў выдаваліся бясплатна. Спачатку людзі насцярожана ставіліся да чужакоў, але на вырчук прыходзілі сельскія Саветы, установы культуры. Калі для сустрэч выдзялялі памяшканне, то і вясковыя больш веры давалі гасцям, чым у выпадку размовы, умоўна кажучы, каля студні. І вось знайшліся групы добраахвотнікаў у Альманах, Гародні, Белаўшчы, Церабяхове — вёсках, якія, дарэчы, найбольш пацярпелі ад аварыі. Бульбу тую ўзялі, на сваіх агародах вырабілі і ўраджай атрымалі нашмат больш, чым у суседзях. Яна, цяжка зразумець, пасля першага ўдалага досведу, ахвотнікі знаходзілі больш актыўна. Восі таш паступова, ад вёскі да вёскі, ішла пагалоска пра тое, што ёсць нейкія людзі, да якіх можна звярнуцца

Другі дом

Сярод удалых сацыяльных праектаў можна, безумоўна, назваць стварэнне цэнтра дзённага знаходжання дзяцей у Рубельскай сяродняй школе. Рубель — вёска вялікая. Заняткі ў школе праходзяць у дзве змены. Але, які і паўсюль, у вёсцы ёсць семі, дзецям з якіх не хапае ўвагі, яны часта трапляюць у цяжкія жыццёвыя сітуацыі. Што гэта азначае? У Рублі жывуць людзі ў асноўным заможныя. Сваім дзецям яны купляюць камп'ютары, забяспечваюць ім заняткі па інтэрнэце. А вельмі школьнікі, якія такой магчымасці не маюць, адчуваюць сябе абдзеленымі. Для іх і стваралі цэнтр. На грошы праекта набылі мэбля, камп'ютар, музычны цэнтр, розныя гульні для заняткаў і развіцця. У цэнтры ладзіліся шматлікія сустрэчы. І дзеці з задавальненнем пайшлі туды. Настаўнікі расказалі, што адзін хлопчык з праблемамі сям'і, які быў надзвычай замкнёным, раптам расквіў свой талент — заспяваў.

Дзеці з задавальненнем сустрэкаліся з супрацоўнікамі міліцыі, прафесійнымі псіхолагамі, дзятліцы сустрэчы наведзілі парадкаў і праблемамі, атрымлівалі парады. Адным словам, цэнтр стаў запатрабаваным. Але праект закончыўся і фундатары гатовыя перадаць усю набытую маёмасць школе — з той умовай, што добрая справа будзе працягвацца.

Утылізацыя шкоднай плёнкі

За час работы Столінскага цэнтра сельскага развіцця ў 10 населеных пунктах рэалізавана або знаходзяцца ў стадыі рэалі-

СЛОВА НЕ ВЕРАБЕЙ...

Было гэта даўно, яшчэ пры маім студэнцтве — на Савецкай плошчы, ля помніка, аўтобус спыняўся. Сотні разоў я садзіўся там, сотні разоў выходзіў — і хоць бы што. А тут — няма транспарту і няма. У чаканні стаў помнік разглядаць, надліс перачытаць: «Войнам-вызваліцелям другога і трэцяга беларускіх франтоў...».

Далей не чытаю, не магу — штось перахкадае. А што? Так і ёсць — слова «трагедыя» напісана праз дзе «ч!» Памылка! А з іншага боку — гэта ж помнік! Не дурні ж на ім пісалі! Дык, можа, дзе «ч» і патрэбны?

Праехаў дамоў, паглядзеў у падручнік — адна. Раніцай ва ўніверсітэце падышоў да выкладчыка, патлумачыў сітуацыю — таксама кажа — адна.

Усё праверыўшы, рашуць выканаць свой грамадзянскі і прафесійны абавязок: пра памылку паведатиць у мясцовую газету.

З рэдакцыі дні праз тры прыходзіць паведамленне, што ліст накіраваны на рэдакцыю ў гарвыканкам. Адтуль, з гарвыканкама (як паведамлілі недзе праз месяц) — у жылкамунгас (і напэўна ж з нейкай рэзалюцыяй?). Была папера і адтуль. У ёй пісалася, што з нагоды майго вельмі слушнага ліста праведзена нарада...

Карацей, месяцаў праз пяць напружанай разумовай працы (абмеркаванняў, нарад, падрыхтоўкі дакументаў) ля помніка такі з'явіўся нейкі дзядзька ў кудравы, падстаўі драбіну, ускарскаўся па ёй наверх і адбыў недарэчнае, непатрэбнае «ч».

Адкуль выснова — каб зрабіць памылку, ні часу ні розуму не трэба, а вось каб выправіць...

Віктар ВАРАНЕЦ, г. Гродна

ШТО ТОЙ САЛДАТ, ШТО ГЭТЫ...

Гэта было ў далёкіх ужо 70-я гады. У нашым класе праходзіў сход — некалькі вучняў прымалі ў камсамол і, як водзіцца ў такіх выпадках, экзаменавалі, правяралі, ці варта: ці ведаюць статус гэтай арганізацыі, я ар'янтуюцца ў палітыцы, у грамадскіх жыццях... У аднаго з кандыдатаў у камсамольцы, прынамсі, пытаюць: — А хто каманду Беларускай ваеннай аркадзай?

Хлопец пачынаеў, вачыма лыпае, маўчыць, бо што ж яшчэ заставацца рабіць, калі не ведаеш... Хіба падказкі слухаць? Дабразычліўцы з першых парт тут як тут — давай яму шаптаць: — Тра-ццяк... Тра-ццяк... Гэта — чыстая праўда, але ў нашай школе акупат з такім жа прозвішчам аярчэў і настаўнік быў, на сходы прысутнічаў, на апошній парце сядзеў. Вучань здзіўлена паглядзеў на яго і адказаў: — Траццяк... Уладзімір Паўлавіч. Клас аж лёс ад роты...

Разам з усім смяяўся і настаўнік. Хоць яму, Уладзіміру Паўлавічу, мо-

лі навокал, налілі пад яе гарэлку, разрэ...

Хвалялі смуроду іх адкінула ад стала. — Падманулі! — закрычалі... Але ж не хацелі, каб людзі пра гэта ведалі, каб з іх смяляся, таму на «разборкі» нікуды не пайшлі. Думалі, усё неяк замнецца. Памылкілі.

А.А. ЗЕЛЯНКЕВІЧ, в. Мачуль, Столінскі раён

СХВАЕШ... ЯК ШЫЛА Ў МЯШКУ

Мая залвіца — старэйшая мужжава сястра — гумырыстка яшчэ таў, ведае проста бязліка анекдотаў. А ўжо як расказвае... Мы, здараецца, проста упокат жыццям, бакі зрываем... Пытаемся лютым, ну, дзе ты гэта вучылася, ну, што ж гэта прыдумай?

Залвіца кажа, што многія байкі прыдумваюць эзкі, а яшчэ больш — само жыццё. Вось, расказвае, едзе яна ў электрычцы з Мінска ў Маладзечна. Дзень будны, народу няшмат. На адной са станцыяў — маладая жанчына заходзіць, з хлопчыкам. Харошае дзіцятка, тутэйшыя: вочкі сінія, твар бялявы, нос бульбінчы. Селі непадалёк. Маці малому тут жа курчак расшпіліла, ён шалачку скінуў і на лаўку пагнаў. А па вагоне скразняк каляе — палова вокнаў адчынена.

— Надзея, а то прастынеш, — загадвае маці малому. Той кажа: — Не прастыну, — і шапачку тую пад сябе: сеў і сядзіць на ёй — лаірае. Маці зазлавалася. Да стала шапачку, нацягнула яму на галаву, стала строга казаць, што яго хваробы ёй ужо ў пячонках, што

Фота Анастасіі КЛЕШЧУКА

БАБУЛІН «ІНТЭРНЭТ»

Набіты мясам). Смаката ж! Рашылі, што заўтра паласуюцца. Дали Раману заданне прынесці драбіну...

Бада чалавеку: прынясеш — паможаш украсыць, ды ў каго — у роднага брата; не прынясеш — чаго добрага, пабюць. Думаў ён думаў, што рабіць, і пайшоў на раду.

— Прымі, — кажа брату, — схавай свой карук, а то зладзеі вока папалжылі, заўтра з'ядуць. — Не буду, — той адказаў, — ні прымаць, ні хаваць. Хай яны ім падавяцяць!

Але ж потым, відаць, адумаўся: залез на гарышча, зняў той карук, выбраў мяса, напхачу конскага памёту, зашыў і павесіў.

Вечарам назаўтра сшыліся зладзюжкі, дасталі тую смакату, пасе-

ваць. А адзін дзядок раптам кажа малому: — Слухай, я не зразумеў, куды ты сваю маму паслаў? Што ж гэта за месейка такое? Дзе яно?

Хлопчык насуліўся, задумаўся, трохі памаўчаў, а потым і адказавае: — Я не ведаю, дзе, бо калі тата гэта гаворыць, мама нікуды не ідзе, дома застаецца...

Вось і не вер нася гэта прагтыраць, што дзіцятка вучыцца ўсяму, што бачыць у сваім даму.

А. К., г. Маладзечна

РАБОТА НАД ПАМЫЛКАМІ

Было — памылка мне патрапіць у сталіцу Літвы на 30-годдзе вызвалення яе ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Грандыёзнае свята — проста мора музыкі, песень, кветак, добрых слоў у адрас ветэранаў, мнства і знатных гасцей з усіх рэспублік Саюза...

Мітынг распачаў першы сакратар гаркама партыі. На рускай мове, каб было зразумела усім, гаварыў пра дружбу народаў, пра подзвіг Савецкай Арміі. А вост наступны твар выступлючы — прадстаўнікі інтэлігенцыі, рабочага класа — сталі гаварыць ужо па-своім, па-літоўску, перакладчыкаў не было, таму гасці з іншых рэспублік разгублена пераглядаліся, нічога не разумелі...

Высіце, як і варта было чакаць, знайшлось, і было яно, як сякера пад лаўкай. Пад гаром апалдысмантаў да мікрафона пайшоў былы камандуючы першым Прыбалтыйскім фронтам двайчы Герой Савецкага Саюза маршал Іван Хрыстафоравіч Баграмян. Рашучы, суровы падня-

ўся ён на трыбуну, убачыў непадалёк транспарт: «Самый храбрый із армян — Баграмян», усміхнуўся студэнтам, якія яго трымалі, і загаварыў... па-армянску.

Цяпер ужо гаспадары свята, літоўцы, разгублена пераглядаліся паміж сабой, але ж, здаецца, разумелі, чаму спадад Баграмян гаварыць на сваёй мове.

Таму вечарам у адным з найлепшых рэстаранаў падобных непаразумняў яго не было: усе тосты прамаўляліся па-руску: дружбу між народамі замацоўвае руская гаралка і армянска каша.

Мікалай АМЕЛЬЧАНКА, г. Мінск

Рубрыку вядзе Ваяціціна ДОЎНАР.

Жыллё — людзям, стымул — эканоміцы

Будаўніцтва жылля павінна стаць лакаматывам, які выцягне нацыянальную эканоміку з крызісных з'яваў. Гэтай сферы надаецца вялікая увага: у Магілёўскім аблвыканкаме прааналізавалі ход жыллёвага будаўніцтва ў лічбы.

Рэгіён — цалкам паспяхова: будаўніцтва жылля за 7 светліных месяцаў у параўнанні з перадыдзеным перыядам мінулага года павялічылася на трыць (+34,2%). Уведзены ў эксплуатацыю болей за 330 тысяч квадратных метраў жылля, што складае 58% гадавога задання.

Урад паставіў перад рэгіёнамі задачу: за 9 месяцаў трэба выканаць 90% гадавога плана, каб зрабіць задел і на год будучы.

За недастаткова тэмпы жыллёвага будаўніцтва найбольш крытыкавалі Баўрыўск. Горад летас не выканаў задання па будаўніцтве, і сёлета не дацягне да выканання рашчуну Урада. Кіраўніцтва Баўрыўска спасылаецца на аб'ектыўныя прычыны: на адсутнасць планаў дэталёвай планіроўкі раённага горада, неабходнасць праектавання.

Будаўнічы цыпер працуюць у дзве тры змены, — кажаў старшыня Баўрыўскага гарвыканкама Дзмітрый Боначуха — За год заданне па будаўніцтве жылля мы абавязкова выканаем. Будзе ляс 70% да мінулага года.

Індывідуальнае будаўніцтва жылля — адзін з рэзерваў, аднак

яно ідзе павольна. Цяпер у вобласці ёсць амаль 1400 заявак на будаўніцтва ўласных дамоў, прычым пераважаюць большасць з іх паступіла ад людзей, якія стаяць у чэрзе на атрыманне жылля. Аднак далёка не ўсе заяўкі рэалізуююцца. У адных выпадках афармляюцца дакументы, у другіх — яшчэ няма рашэння выканкамаў, у трыціх — ідзе праектаванне, тэрміны якога сёння не заўсёды задавальняюць улады і людзей. Толькі дзятая частка людзей, якія падалі заяўку, можа цяпер прыступіць да будаўніцтва. Астатнія адкладуць будаўніцтва да наступнага сезона.

Ёсць пытанні па якасці будаўніцтва і культуры будоўлі, а таксама і па тэрмінах. У тым ліку за кошт расцягвання тэрмінаў і аўральнай працы напрыканцы расце і кошт будаўніцтва.

Квадратны метр новага жылля ў Магілёўскай вобласці летас склаў 912 долараў, у першым светліным квартале — 997, а за першае паўгоддзе перасягнуў мяжу ў тысяч долараў і склаў 1067 долараў. Хоць наменскі старшыні аблвыканкама Леанід Шкрадзюк ведае, што паніжэнне цэнаў з красавіка на цэмент, жэлезабетонныя і іншыя канструкцыйныя паменшыць кошт будаўніцтва.

Яшчэ адна вадзяная праблема — будаўніцтва жылля гаспадарчых метадам прамысловымі прадпрыемствамі. Заданне прамысловуцы атрымалі на наступны год, аднак ужо сёлета трэба зра-

біць усю падрыхтоўку — стварыць жыллёва-будаўнічы кааператыў, атрымаць зямельныя участкі для будаўніцтва, рабіць праектаванне. Праўда, толькі лянчыя са спісу прадпрыемстваў актыўна заняліся жыллёвым будаўніцтвам.

Між тым, улады лічаць, што цяпер ёсць ідэальны час для таго, каб забяспечыць жыллё сваіх працаўнікоў і скарэціць чэрг на жыллё. Менавіта будаўніцтвам жылля для саміх сябе мяркуецца заняць людзей, якія цяпер з-за крызісных праблем маюць няпоўны працоўны тыдзень альбо адраўнаюцца ў вымушаны адпачынак. Напрыклад, на «Белшыне», якія сёння адчуваюць значныя праблемы са збытам прадукцыі, у чэрзе на жыллё стаяць каля дзвюх тысяч чалавек.

Людзі, якія не заняты ў вытворчым працэсе, могуць навучыцца будаўнічым прафесіям і будаваць сабе жыллё — заклікаў дырэктар прадрэпрэстываў да большай ініцыятыўнасці старшыня Магілёўскага аблвыканкама Пётр Руднік.

Кіраўнік вобласці таксама значны, што «крызісу ў сферы будаўніцтва не павінна быць і яго няма». Будаўнічы арганізатары ў цыперашніх эканамічных умовах адчуваюць сябе болей камфортна нават за прамысловыя прадпрыемствы, і гэта трэба выкарыстоўваць на карысць эканомікі краіны: новае жыллё для людзей на ланцужку забяспечыць працай і заробкам іншых.

Ілона ІВАНОВА.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ ОБЩЕСТВО С ДОПОЛНИТЕЛЬНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТЬЮ «ЭКОНОМИКА И ПРАВО»

220005, г. Минск, ул. Гикало, д. 1, к. 300. Режим работы: с 09.00 до 18.00, перерыв с 13.00 до 14.00. Телефон приемной: 211 30 90, тел. 288 26 01, 670 52 70 (Велком). Зарегистрировано решением Мингорисполкома № 149 от 10 февраля 2000 г. в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 101192384.

Выполняет функции заказчика, Обществом построено и введено в эксплуатацию жилой дом, расположенный по адресу: г. Минск, ул. Червякова, 61.

Общество осуществляет строительство объекта «4-секционный 9-этажный жилой дом с подземной встроено-пристроенной одноуровневой автостоянкой для автомобилей и встроенными нежилыми помещениями на 1-ом этаже (не относящийся к домам повышенной комфортности) по улице Червякова в г. Минске».

Количество жилых помещений жилого дома — 160, количество машино-мест — 98. Жилой дом оборудован лифтами грузоподъемностью 630 кг и мусоропроводами. В квартирах предусмотрены остекленные лоджии.

Оконные блоки и балконные двери жилой части предусматриваются из деревянного профиля, встроенных помещений первого этажа — из ПВХ-профиля.

Внутренняя отделка (мест общего пользования): потолки — покраска акриловой краской; стены и перегородки — защитно-полимерный состав, покраска акриловой краской; покрытие пола — плитка керамическая с эффектом противоскольжения. В квартирах и встроенных помещениях окончателная отделка и покрытие пола проектом не предусматриваются.

Наружная отделка — покраска фасадными красителями, облицовка вибропрессованными блоками (1-й этаж).

Проектом предусмотрено: устройство подъездов (со стороны двора — по кровле встроено-пристроенной автостоянки) и плоскостной парковки для автотранспорта на 10 машино-мест с покрытием из асфальтобетона; устройство противопожарной полосы укрепленной всплывающим щებям; устройство подпольных стенок и лестниц по рельефу; устройство тротуаров, дорожек и площадок с покрытием из мелкозернистой бетонной плитки и асфальтобетона; устройство пониженного борта в местах пересечения проездов и пешеходных связей; размещение детских и хозяйственных площадок; посадка кустарников, устройство газонов, укрепление откосов посевом трав; восстановление покрытий после прокладки инженерных сетей; установка малых архитектурных форм.

Подземный неотапливаемый гараж-стоянка размещается под дворовым пространством и жилым домом и предназначается для хранения легковых автомобилей малого и среднего класса, работающих на бензине или дизельном топливе.

Межквартирные лестничные клетки, лестницы, лифты, лифтовые и иные шахты, коридоры, крыши, технические помещения и подвалы, другие места общего пользования, несущие, ограждающие и несущие конструкции, механическое, электрическое, санитарное и иное оборудование, находящееся за пределами или внутри жилых и (или) нежи-

лых помещений, элементы озеленения и благоустройства, а также иные объекты недвижимости, служащие целевому использованию здания, поступают в общую собственность дольщиков.

Застройщиком получены: акт выбора места размещения земельного участка, утвержденный 29 марта 2004 года Минским городским исполнительным комитетом; акт выбора места размещения земельного участка, утвержденный 19 декабря 2008 года Председателем Минского городского исполнительного комитета;

разрешение на строительство Минского городского исполнительного комитета № 1553 от 09 июля 2009 года; свидетельство о государственной регистрации создания земельного участка и возникновения права на него № 500/313-6568 от 28.08.2009 года. Земельный участок площадью 0,7907 га;

заключение ДРУП «Госстройэкспертиза по г. Минску» по проекту № 1038а-8-2009 от 23 июля 2009 года (подготовительный период); заключение ДРУП «Госстройэкспертиза по г. Минску» по проекту № 1038-8-2009 от 23 июля 2009 года;

государственная экологическая экспертиза объекта проведена в составе проекта «4-секционный 9-этажный жилой дом с подземной встроено-пристроенной одноуровневой автостоянкой для автомобилей и встроенными нежилыми помещениями на 1-ом этаже (не относящийся к домам повышенной комфортности) по ул. Червякова в г. Минске»; договор строительного подряда № 171-1 от 20 июля 2009 года с ОАО «Стройтрест 35»;

разрешение органа государственного строительного надзора № 2-2009К-079/09 от 30.07.2009 года на производство строительномонтажных работ.

Начало строительства — сентябрь 2009 года. Окончание строительства — 1 квартал 2012 года. Стоимость строительства — 1 кв. жилых помещений в текущих ценах составляет: при оплате 100% стоимости квартиры — 1200 долларов США, при первоначальном взносе 50% — 1250 долларов США, при первоначальном взносе 30% — 1300 долларов США по курсу НБ РБ на день заключения договора. Стоимость строительства одного машино-места в текущих ценах составляет 25 000 долларов США по курсу НБ РБ на день заключения договора. Стоимость строительства 1 кв. нежилых помещений в текущих ценах составляет: при оплате 100% стоимости — 2200 долларов США, при первоначальном взносе 50% — 2650 долларов США по курсу НБ РБ на день заключения договора.

Предметом договора будет являться строительство жилого и/или нежилого помещения.

Предполагаемый срок ввода жилого дома в эксплуатацию — март 2012 года.

Table with 2 columns: Звоните: (017)211 30 90, (017)288 26 01, (029)670 52 70; and Приходите: ул. Гикало, 1, к. 300 г. Минск, 220005 Республика Беларусь

РУП «БЕЛТЕХИНВЕНТАРИЗАЦИЯ» ИЗВЕЩАЕТ: 28 сентября 2009 г. в 15.00 по адресу: г. Бобруйск, ул. Чонгарская, 54, состоится АУКЦИОН по продаже имущества, принадлежащего ликвидируемому предприятию ОАО «Весоприбор», в составе Лота № 1:

Table with columns: Наименование имущества, многолетние насаждения, оборудование, Адрес, Организатор торгов, Начальная цена, Размер задатка, Номер расчетного счета, Площадь земельного участка, Характеристика капитальных строений, Условия продажи, Срок заключения договора, Условия оплаты.

РУП «БЕЛТЕХИНВЕНТАРИЗАЦИЯ» ИЗВЕЩАЕТ: 29 сентября 2009 г. в 15.00 по адресу: г. Бобруйск, ул. Чонгарская, 54, состоится АУКЦИОН по продаже имущества, принадлежащего ликвидируемому предприятию ОАО «Весоприбор», в составе следующих лотов:

Table with columns: Лот № 1, Лот № 2, Лот № 3, Лот № 4, Общие сведения, Организатор торгов, Начальная цена, Размер задатка, Номер расчетного счета, Площадь земельного участка, Характеристика объектов, Условия продажи, Срок заключения договора, Условия оплаты.

Баклажан супраць халестэрыну

Здароўе на талерцы

Баклажан адносіцца да сямейства паслёнавых. Такім чынам, яго бліжэйшыя сваякі — усім, здавалася б, непаломавы на яго бульба і памідоры. У народзе баклажаны часта называюць «сіненькімі», аднак яны бываюць і белымі, і бледна-ліловымі, і бэжавымі, і жоўтымі, і нават паласатымі. Разнастайная і форма баклажанаў: ад амаль круглай да прадаўгатавай або формы кроплі. Дарэчы, слаўная горыч баклажана — усім не абавязковая яго ўласцівасць. Некаторыя сучасныя гатункі не маюць гэтага недахопу.

Баклажаны змяшчаюць:
● баласныя рэчывы (клятчатка, пекцін), якія выводзяць «дрэнны» халестэрын так, як не ўсякія лекі. Таму баклажан — выдатны сродак прафілактыкі атэрасклерозу, ішэмічнай хваробы сэрца і іншых немацаў, у развіцці якіх вінаваты лішак халестэрыну. Клятчатка баклажана стымулюе дзейнасць кішэчніка, прадукція развіццё гліпасных працэсаў;

● медзь і жалеза, якія дабратворна ўплываюць на склад крыві, паляпшаюць колер твару;
● калій, які нармальзуе сардэчную дзейнасць, стымулюе вывядзенне вадкасці з арганізма, садзейнічае падтрыманню кіслотна-шчолачнай раўнавагі.

Акрамя таго, у баклажанах утрымліваецца каля 90 працэнтаў вады, аскарбінавая і фоліевая кіслоты, вітаміны групы В, правітамін А.

Сок баклажана валодае высокімі бактэрыцыднымі ўласцівасцямі, таму ён свайго роду прыродны антыбіётык, які дапамагае арганізму справіцца з рознымі інфекцыямі.

Баклажаны — сапраўдная знаходка для тых, хто хоча пахудзець. Багацце клетчаткі плюс нізкая каларыйнасць робяць іх выдатным дадаткам да любой дыеты. (Але тут варта ўлічыць: баклажаны «з задавальненнем» убіраюць тлушч, у якім смажача, і, вядома ж, пасля гэтага перастаюць быць дыетычнымі.)

Каму нельга? Нягледзячы на тое, што баклажаны вельмі карысныя, некаторым людзям варта ад іх адмовіцца. Калі ў вас з'явае хвароба, абвастрэнне гастрыту або схільнасць да расстройства жыццця, лепш выключыць баклажаны са свайго рацыёну. Рэч у тым, што яны ўтрымліваюць даволі шмат клетчаткі і валокнаў, якія цяжка ператраўліваюцца і могуць выклікаць пагаршэнне самаадчування ў людзей з хворым страўнікам.

Як выбіраць? Набываючы баклажаны, аддавайце перавагу маладым плодам. Баклажаны змяшчаюць рэчыва саланін, якое і надае ім крыху гаркаваты смак. У пераспелых пладах саланіну

даволі шмат, а ў вялікай колькасці гэта рэчыва можа выклікаць атручэнні. Вызначаць «зурст» баклажана можна па яго лупіне і пладажоўці. Карычневая пладажоўка сведчыць пра тое, што плод сарваны даўно; на свежым баклажана яма карычневых плямаў, і ён не бывае мяккім і спіжкім, а лупіна не павінна быць маршчыністай і сухой. Калі ж вы ўсё-такі не упэўненыя ў тым, што зрабілі правільны выбар, на ўсялякі выпадак патрымайце купленыя баклажаны ў 3-працэнтным растворе салёнай вады — такім чынам выдаліцца значная частка саланіну.

БАКЛАЖАНЫ З БРЫНЗАЙ

5—6 баклажанаў, 200 г брынзы, 2 яйкі, 2 пучкі патрушкі, 2 ст. лыжкі мукі, 1/2 шклянкі алею.
Брынзу надзець, змяшчаць з узбітымі яйкамі і здробнай патрушкай. Баклажаны надразаць у даўжыню, выдаліць асяродак, нафаршыраваць атрыманай масай, абкачаць у муку і змячыць у яйку. Абсмажыць у моцна разгарэтым алеі.

БАКЛАЖАНЫ З МЭДАМ

8—9 баклажанаў, 5—6 зубчыкаў часнаку, 250 г мянзасу, 3 ч. лыжкі мёду, 1 ч. лыжка гарчыцы, соль, перац, спецыі.

Баклажаны, не абіраючы, нарэзаць удвоўж і пасаліць з двух бакоў. Хутка абсмажыць да залацістага колеру. Прыгатаваць соус: у мянзас дадаць мёд, здробны часнок, спецыі, гарчыцу, усё добра перамяшаць. На дно кастрылі выкладзіць баклажаны, уліць 1/2 шклянкі вады і тушыць на слабым агні каля 15 хвілін. Потым дадаць соус і тушыць яшчэ хвілін 5—7, пасля зняць з агню і даць пастаяць 10 хвілін.

СЛАВА СЛІВЕ!

Спелыя слівы — упрыгажэнне восенскага стала. Да таго ж гэтыя сакавітыя, смачныя плоды здэна славяцца выдатнымі дыетычнымі і лекавымі ўласцівасцямі. Сёння ў свеце вядома каля 2000 відаў слівавых культур, плоды якіх адрозніваюцца формай, памерам, смакам і асаблівая афарбоўкай. Смак спіў розных гатункаў вар'іруецца ад кіслага да прыкра-салодкага; колер — ад жоўтага да цёмна-чырвонага, ад блакітнага да фіялетавага.

Хімічны склад слівавых плодаў вельмі разнастайны і залежыць ад віду і ступені спеласці.

Слівы ўтрымліваюць цукры (глюкозу, фруктозу, цукрозу), пекцінавыя і азоцістыя рэчывы, арганічныя кіслоты (яблычную, лімонную, шчаўную, саліцылавую і інш.), правітамін А і вітаміны С, групы В, Е, К, Р. (Дарэчы, слівы вылучаюцца сярод іншых плодаў даволі высокім утрыманнем вітаміну Е.

Апошняга значна больш у співах, чым у чарэшні, вішні, грушах, але менш, чым у персіках і пладах шпільняў.) Слівы багатыя на калій, фосфар, магній, жалеза, у меншай колькасці ў іх прысутнічаюць бор, марганец, медзь, цынк, нікель, хром. Ядро костачак змяшчае да 42 % тлустага алею, флаванойды і амінакіслоты.

Сліва ўзбуджае апетыт, змяняе перыстальткі кішэчніка, валодае лёгкім паслабляльным і мачогонным эфектам. Свежыя плоды, кампоты і кіслі з іх карысныя пры атэрасклерозе, хворых нырках, рэўматызме і пэдагры. Слівы нармальнуюць сакраторную функцыю страўніка-кішэчнага тракта, паскаржаюць вывядзенне залішняй вадкасці і кухоннай солі, змяняюць умостванне халестэрыну. Іх рэкамендуецца ўжываць для прафілактыкі малактуры. (Дарэчы, пры дыябэце, атлусценні, паніжанай кіслотнасці страўніка аддаваць перавагу кіслым гатункам сліў.)

Плоды слівы асабліва рэкамендуецца людзям, якія пакутуюць ад вялікай кішэчніка. Найбольш папулярныя ў гэтым выпадку сушаныя плоды гатунку «венгерка», якія ў народзе называюць чарнаслівам.

Сушаныя слівы вызначаюцца высокай каларыйнасцю, якая перавышае ў 4—6 разоў каларыйнасць свежых плодаў. Менавіта з-за гэтага

іх нельга ўжываць людзям, хворым на цукровы дыябэт і атлусценне. Маці, якія кормяць дзяцей грудзямі, таксама павінны ўтрымлівацца ад прыёму чарнасліва, паколькі ён можа выклікаць у малых панос, уздуцце жывата і колікі.

Выбіраючы гату садавіны, будзьце ўважлівымі! Купляць яе трэба толькі спелую, пругкую і шчырдую: сліва не даспявае на акне. Так, яна стане больш мяккай, але з часам зробіцца проста нясмачнай ці сапсуецца. Яшчэ адзін важны момант: калі на паверхні слівы вы знайшлі невялікія групкі празрыстых ліпкіх кропель — насцярожцеся! Такі плод абавязкова мае ўнутры «сушыцеля», і лепш гэту сліву пакінуць даўдзіць яму. Ну і галоўнае: перад ужываннем старанна мыйце плоды спачатку гарачай, а затым халоднай вадой, інакш рызыкуеце адлучыць на сабе паслабляльнае дзеянне ад адзедзенага лімаску, а ад бактэрыі і лабаруаў.

Плоды слівы добра пераносяць тэрмічную апрацоўку. Абсмажце іх на патэльні з кавалачкам сметанковага масла на працягу некалькіх хвілін і падаіце да мяса (цяпличны, свініны), птушкі (курыцы, індэчкі), субпрадуктаў (нырак, крывяной каўбасе). Прыгатаваныя такім чынам слівы добра выкарыстоўваюць у піцы, у якую абавязкова трэба дадаць сыр і грэцкія арэхі. Свежыя слівы таксама выдатна спалучаюцца з сырамі. У кампотах — з сезоннай садавіной (грушами, айвой, яблыкамі), мёдам і некаторымі вострымі прыправамі, напрыклад, карыяй або імбірарам. Сумесь тушаных сліў, натуральнага ёгурту і мёду — выдатная аснова для халоднага супу.

ЯБЛЫКІ І СЛІВЫ З АРЭХАМІ

Вам спатрэбіцца: 400 г яблыкаў, 400 г сліў, 1/2 лімона, 1/2 ч. лыжкі карыцы, 2 ст. лыжкі мёду, 2 ст. лыжкі здробных арэхаў.

Яблыкі надзець на тарцы, дадаць сок лімона і разразаныя на чэртэчкі слівы. Садзіць, карыцу, мёд перамяшаць і пасыпаць арэхамі.

САЛАТА З БУРАКОМ І СЛІЎ

Вам спатрэбіцца: буракі, слівы, паўшклянкі сметаны, мёд або цукар на смак.

Надзець на буйной тарцы два сырыя буракі. Дробна парэзаць слівы. Дадаць мёд або цукар. Заправіць сметанай.

ПРОПАЛІС

Пропаліс (пчаліны клей) — прадукт апрацоўкі пчоламі смалістых рэчываў расліннага паходжання. Іх пчолы збіраюць з пупышак, лісця, парасткаў, сцібляў і кары лісцевых (таполя, бяроза) і хваёвых дрэў, кустоў, траў, дастаюць з абалонкі пыльковых зярнятак. Працэс утварэння пропалісу вывучаны не да канца. Вядома, што пчолы да смолы раслін дадаюць сакрэт слінных залозаў, прымешваюць воск, пылок.

Пропаліс — рэчыва зеленаватага або карычнватага колеру, якое часам мае чырванаватае або жаўтаватае адценне. Пах пропалісу абумоўліваецца наяўнасцю ў ім раслінных смолаў (да 55 %), эфірнага алею (каля 10 %) і воску (каля 30 %). Утрымліваюцца ў пчаліным клеі таксама бальзамы, дубільныя рэчывы, пылок.

У пропалісе выяўлена мноства арганічных рэчываў і мінеральных элементаў, вітаміны (А, С, Е, РР, групы В), арганічныя кіслоты (бензойная, кававая і інш.), цукры (глюкоза, фруктоза), біяфлаванойды і іншыя злучэнні.

Гаючы ўласцівасці пропалісу вядомыя з даўніх часоў. Звесткі пра іх можна сустрэць у розных крыніцах Старажытнага Егіпта, у работах Галена, Авіцэны, у грузінскіх лекавых кнігах. На пачатку XX стагоддзя пропаліс быў выдзелены з афіцыйнай медыцыны іншымі антымікробнымі сродкамі. У на-

роднай жа медыцыне розных краін ён працягвае выкарыстоўвацца галоўным чынам для лячэння ранаў. Але апошнім часам цікавасць да пчалінага клею як лекавага сродку зноў павялічылася.

Гэта абумоўлена тым, што сучасныя даследчыкі вызначылі даволі рознабаковае дзеянне пропалісу: бактэрыястатычнае (замарджае рост зшрагу бактэрыі), бактэрыцыднае (забівае некаторыя бактэрыі), фунгіцыднае (згубна дзейнічае на некаторыя грыбы), анестэзуе, супрацьзапаленчае, супрацьсвербае і інш.

Адрозненне пропалісу ад хімічных антыбіётыхаў у тым, што мікраарганізмы, якія ўмеюць прыстасоўвацца да антыбіётыхаў самых апошніх пакаленняў, не могуць выпрацоўваць імунітэт супраць пчалінага прыроднага антысептыку.

Пропаліс дабратворна ўздзейнічае на сардэчна-сасудзістую сістэму: са-

дзейнічае зніжэнню артэрыяльнага ціску, нармальзуе ўзровень халестэрыну ў крыві, змяняе згусальнасць крыві.

● **Як агульнаўмацавальны сродак** прымяняецца пропаліс з малаком: свежае малако (200 г) давядзіце да кіпення і дадайце здробны пропаліс (10 г); зноў давядзіце да кіпення, увесь час памешваючы, каб атрымалася аднародная маса; прафільтруйце, прымайце ў цёплым выглядзе па 0,25—0,5 шклянкі 1 раз на дзень.

● **Пры мігрэні:** 10 г здробнага пропалісу заліце 100 мл 70-працэнтнага медыцынскага спірту або гарэлкай добрай якасці. Атрыманую сумесь настойвайце 7—8 дзён, устрэсваючы 3—4 разы на працягу дня. Затым прафільтруйце і прымайце 1 раз на дзень за гадзіну да яды па 3—5 кропель, разведзеныя ў 50 мл гатаванай вады. Заліце малаком або гарбатай. Стан паляпшыцца праз 3—4 тыдні. Така курс лячэння рэкамендуецца праводзіць 2—3 разы на год.

● **Пры рэўматычных болях** да хворага месца прыкладзіце тонкую пласцінку з разгарэтага пропалісу.

● **Пры схільнасці да фурункулёзу:** для яго прафілактыкі прымайце

Крайна здароўя

Выпуск № 31 (145)

Будзьце пільнымі

Больш за ўсё нітратаў у свежым зяленіве і кавунах

Санітарныя ўрачы Мінска перасцерагаюць: больш за ўсё нітратаў у свежым зяленіве і бачкавых культурах.

Як расказала загадчыца аддзела гігіены харчавання Мінскага гарадскога цэнтра гігіены і эпідэміялогіі Марына БАЙБУС, урачы цэнтра рэгулярна праводзяць праверкі ў гандлёвай сетцы горада на прадмет утрымання нітратаў у агародніні і садавіне. З пачатку года было даследавана 589 партый імпартных і айчынных агародніны, садавіны, пладоў і ягад. Толькі ў адной партыі дыняў гатунку «Гала», прывезенай у Мінск з Іспаніі, выяўлена перавышэнне гранічна дапушчальнай нормы ўтрымання нітратаў. Тым не менш, лічаць медыкі, пакупнікам дароў лета варта быць асцярожнымі.

Вырашыўшы паласавацца кавуном — лепш за ўсё спыніць свой выбар на ягадзе сярэдняга памеру, раіць Марына Байбус. У занадта вялікіх або занадта маленькіх узроўнях утрымання нітратаў можа і не перавышаць гранічнай нормы, але быць дастаткова высокім. Праверыць узровень нітратаў у агародніні і садавіне можна ў лабараторыях на рынках або на платнай аснове ў гарадскім цэнтры гігіены і эпідэміялогіі. Кошт такога аналізу — 20 тысяч 500 рублёў.

Міхайла МІХАЙЛАЎ, «Мінск—Навіны».

Лечымся без лекаў

Ад галаўнога болю ЗАСЦЕРАЖЭ БУРШТЫН

Больш за сотню прычын выклікаюць галаўны боль. Ён можа узнікнуць ад любога дыскамфорту для чалавека: пачынаючы ад дрэнна праветранага памяшкання, моцнага ветру, навалыніцы і заканчваючы недасыпаннем, стомленасцю ці нават невялікім стрэсам.

Трываць галаўны боль амаль немагчыма. Звычайна, як толькі забаліць галава, мы адразу ж прымаем рашэнне выпіць таблетку аспірыну, цытрамону, анальгіну або якога-небудзь іншага прапарату. Яны здымваюць боль літаральна за 30 хвілін. Але мы не задумваемся над тым, што такія таблеткі змяшчаюць дастаткова вялікую колькасць хімічных элементаў, якія назіпаваюцца ў нашым арганізме. Таму ў наступны раз лепш паспрабуйце скарыстацца рэцэптамі нашых бабур для зняцця галаўнога болю.

● **Цішыня і цёпла** могуць перамагчы галаўны боль. Часам трэба ўсяго толькі 15—20 хвілін цішыні — і боль знікне. Можна зрабіць масаж галавы лёгкамі, пагладжвальнымі рухамі ад ільба да патыліцы. А потым ад цёмна да вушэй. І далей ад макаўкі да патылічнай часткі, плаўна спускаючыся да шыі лёгкімі, кругавымі і няспешнымі рухамі. Шыю таксама памасіруйце. Асабліва ўвагу удзяліце скарыям.

● **Калі галаўны боль** заспеў вас дома — дапаможа **цёплая ванна з пахкімі алеямі**. Змяшайце па некалькі кроплі эфірнага алею лаванды, лімону, мяты пярцовай, маірану з марской або кухоннай соллю і дадайце сумесь у звычайную пену для ванны. (Гэта парада не падыходзіць тым, хто пакутуе ад алергіі або скурных захворванняў.) Прымаючы ванну з эфірным алеем, абавязкова памасіруйце цела. Час працэдурі не павінна перавышаць 20 хвілін.

● **Калі вы ўпэўнены, што галаўны боль** выклікае жэгрэнно, паспрабуйце такі народны сродак: разбіць у шклянку **свежае яйка, наліце гатаванае малако**, хутка размяшайце і выпіце.

● **Да галавы на некалькі хвілін прыкладвайце лісце свежай белакачаннай капусты** або бацвінне буракоў.

● **Дапаможа і ментолавы алеі**. Яго неабходна ўціраць у найбольш балючыя кропкі галавы.

● **Зрабіце бутэроброд з надзе́ртным хрэнам** — часта дастаткова яго з'есці і праз паўгадзіны боль праходзіць.

● **Давядзіце да кіпення яблычны воцат**, разбаўлены папалам з вады. Удыхніце пару гэтай вадкасці каля 50 разоў — адчуецца палягку.

● **Заварыце даволі моцны чорны або зялёны чай**. Дадайце ў яго жменьку сухога лісця мяты, пакавіяе, пакуль заварыцца (хвілін 5), і выпіце залпам вялікі кубак (каля паўлітра).

● **Цудоўна дзеймае галаўны боль чай з лісця і кветак лаванды**.

● **Эфектыўны сродак — сок чорных парэчак** (яго можна замяніць сокам клубнік, журавінаў або каліны). Піць рэкамендуецца па 1/4 шклянкі 3 разы на дзень перад ядой.

● **Настой мелісы** пазбавіць ад галаўнога болю, выкліканага бяссонніцай: 3 ст. лыжкі мелісы заліць шклянкай кіпення і настойваць паўгадзіны. Прымаць 5—6 разоў на дзень па 1—2 ст. лыжцы.

● **Сок свежай бульбы** добра здымае галаўны боль, які часта паўтараецца. Для гэтага дастаткова піць па 1/4 шклянкі соку ў дзень. Пажадана раніцай нашо.

● **Напрыканцы парада магічна:** людзям, якія пакутуюць ад частых галаўных боляў, пажадана пастаянна насіць на шыі нітку натуральнага жоўтага бурштыну.

гаючы чуд ад пчалінай сям'і

ўнутр па чайнай лыжцы настойкі пропалісу ў шклянцы вады штодзень на працягу 10—12 дзён.

● **Інфекцыі верхніх дыхальных шляхоў**, у тым ліку гайморыт і франтыт, а таксама запаленне сярэдняга вуха праходзяць у больш кароткія тэрміны, калі жаваць пропаліс. Пры вострым захворванні пропаліс варта прымяць у роце па паўгадзіны ў дзень (але не больш як 5 г у суткі).

● **Пропаліс і агульнаўмацавальны сродак** рэкамендуецца пры язве страўніка і дванацічнаперснай кішкі за 1—1,5 гадзіны да яды па 10—15 г (чайная лыжка). Пры лячэнні абавязкова строга дыета. Працягласць лячэння 3—4 тыдні.

Прыгатаванне масла пропалісу: 1 кг сметанковага масла давесці да кіпення ў эмаляванай пасудзіне, зняць з агню, пакласці дробна парэзаны пропаліс 100 або 150 г у залежнасці ад канцэнтрацыі, зноў давесці да кіпення і бесперарытна перамяшваць на працягу 20—30 хвілін; фільтруецца праз адзін слой марлі ў гарачым выглядзе.

● **Пры храничым каліце:** пропаліс (1 частка) настойваецца на спірэце (5 частак) на працягу 48 гадзін пры

пакававай тэмпературы. Прымаюць 3 разы на дзень па 30—40 кропляў на шклянку цёплай вады або сырога малака за 1 гадзіну да яды.

● **Пры зубным боли** трымаць кавалачок пропалісу вельмінай з гарошыну ля кораня хворага зуба.

● **Пры парадантозе** ротаваю поласце двайчы на дзень рэкамендуецца паласцэ 15—20-працэнтным спіртавым экстрактам пропалісу (20 кропляў на шклянку гатаванай вады).

● **Пропаліс** анестэзуе спісістую абалонку і перашкаджае запаленню. **Пры стоматыце** ў дзяцей для паласкання на паўшклянкі цёплай вады бяруць 5—10 г раствору пропалісу. Калі малае не умее само паласкаць рот, гэтым раствором можна змазваць ротаваю поласце.

● **Пропаліс** эфектыўна выдзяляе **мазалі** пры нанясенні яго на скуру тонкім слоём.

ШТО ТРЭБА ВЕДАЦЬ ПРЫ ЛЯЧЭННІ ПРОПАЛІСАМ

Неабходна ўлічваць, што пропаліс — моцнадзеянны сродак. Таму першапачатковае ўзмоцненае ўжыванне пропалісу можа прывесці да раздражнення поласці рота, пагаршэння сама-

Вёска Дубені, Барысаўскі раён.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

АБ ЧЫМ ГУДУЦЬ НОГІ

Кожны трэці мужчына і кожная другая жанчына пакутуюць ад адчування цяжару ў нагах. Ногі балюць, «гудуць», «нямеюць», ацякаюць, іх «зводзіць» — эпітэты мноства. А можа, гэта ногі крычаць аб дапамозе? Бо нярэдка самыя розныя і часам цяжкія захворванні пачынаюцца з ног. Ці далёка можна адсыць на сваіх дваіх, калі не прыслухоўвацца да гэтых сігналаў «SOS»?

Цяжкія ногі могуць сведчыць аб развіцці сур'эзнага захворвання ў арганізме. Часта хвароба яшчэ не паспявае як належыць праявіць сябе, а ногі ўжо рашуча «заклікаюць на дапамогу». Гэта якраз той самы момант, калі ранняя дыягностыка павышае шанцы аднаўлення ўнутраных рэсурсаў арганізма. Але чаму ж менавіта ногі становяцца своеасаблівым барометрам дабрабыту?

Ногі адчуваюць ледзь ці не самую вялікую нагрукі ў арганізме, вытрымліваюць на працягу дня усю масу нашага цела, якая часта бывае залішняй. У звычайныя працоўны дзень чалавек робіць каля 6000—8000 крокаў, а значыць, за ўсё жыццё некалькі разоў пешшу абыходзіць Зямлю!

На працягу ўсёй эвалюцыі чалавек прыходзіцца расплачвацца за прамахаджэнне многімі хваробамі. Застой крыві і вадкіх з'яваў звязаны з тым, што вадкасць (кроў, лімба) не можа без пачобнай дапамогі пераадолець гравітацыю і падмыцца ўверх, да сэрца. Таму вены і лімфатычныя сасуды павінны працаваць, скарачацца, і ў гэтым ім актыўна дапамагаюць мышцы. А што перашкаджае? Гэта сядзення ляджыцы, нажэнне цяжкага адзення і абутку, працяглае станненне і, несумненна, залішня вага. Акрамя таго, з усёго чалавечага арганізма менавіта нагам так «не пашанцавала» — яны найбольш аддалены ад сэрца. І калі ўзнікне неспрыяльная сітуацыя, а працей жаваць, сардэчная недастатковасць, неспадзявана адга-

даць, якая частка цела пацярпіць у першую чаргу!

Часта боль у нагах бывае праявай захворвання артрыты або венаў ніжніх канечнасцяў, але яго прычынай могуць быць і хваробы пазваночніка, парушэнні нервавай сістэмы і абмену рэчываў. Болі могуць узнікаць пры пашкоджанні касцей і суставаў, мышцаў і сухажылляў, лімфатычных вузлоў і сасудаў.

Такое небяспечнае захворванне, як цукровы дыябэт, часам пачынаецца менавіта з болю ў нагах. І толькі потым выяўляюцца і павышаны ўзровень цукру ў крыві, і іншыя прыкметы дыябэту. Напачатку балюць ногі, з'яўляюцца мышачныя сутаргі, слабасць у нагах, сухасць скуры. А наперадзе магчымае і страшнае ускладненне — «дыябетычная ступня», якое ў запущаных выпадках можа прывесці да ампутацыі ніжняй канечнасці. Пацыенты скардзядца на ацёк ног, скура на нагах становіцца жоўта, раздражнянай, пастаянна лущыцца і свярбіць. Часта ногі «нямеюць», халадзюць, узнікаюць непрыемныя адчуванні, звязаныя з пашкоджаннем нервовых канчаткаў — гэта можа быць «поўзучае мурашоў», пакопванне, пашчыванне і г.д.

Чым большыя вертыкальныя нагрукі на працягу дня, тым больш выражаныя хваравітыя праявы вечарам. Але боль можа быць і пастаянным і не залежыць ад часу сутак. Бывае так, што боль, які ўжо паспеў стаць пачобнай дапамогі пераадолець гравітацыю і падмыцца ўверх, да сэрца. Таму вены і лімфатычныя сасуды павінны працаваць, скарачацца, і ў гэтым ім актыўна дапамагаюць мышцы. А што перашкаджае? Гэта сядзення ляджыцы, нажэнне цяжкага адзення і абутку, працяглае станненне і, несумненна, залішня вага. Акра

ЖЫРАНДОЛЯ

Выпуск № 22 (68)

Вёска Радзюкі Шаркоўшчынскі раён. Арцём і Карына ЛАУРЫНОВІЧЫ на падворку, угрыгожаныя рукамі маці і бацькі.

Беларускі моўны брэнд прыносіць грошы

Мова — душа народа працяг тэмы

(Пачатак у «Звяздзе» ад 26 і 27 жніўня.) У насамрч рускамоўным горадзе Віцебску наш уласны карэспандэнт спрабаваў пачуць і ўбачыць беларускую мову.

Пачуць яе магчыма бадай што толькі ў грамадскім транспарце ды ў Нацыянальным акадэмічным драматычным тэатры імя Якуба Коласа падчас прагляду спектаклю. Хоць, бывае... На беларускую мову ў абласным цэнтры гавораць нават... афрыканцы. Убачыць жа беларускамоўныя словы ў горадзе ня проста.

«Няма пытанняў?» — нечакана звярнуўся нядаўна да нас з калегам чарнаскуры чалавек. Сустрэлі мы яго выпадкова ў кавярні віцебскага чыгуначнага вакзала. Падышоў. Спытаў нас на чыстай беларускай мове пра «пытанні».

Разгаварыліся мы з ім. Вучыцца ў нас на медыка. Ёсць дзятчынна — нашая. Спадар з Афрыкі нават здзівіўся, калі яго ў папарусі растлумачыў — чаму, на ягоны погляд, у Беларусі саромеюцца гаварыць па-беларуску?

— У нас у Афрыцы не так. Англійскую мову ведае, але ж не забываем, што яна проста дае магчымасць быць больш запатрабаваным на рынку працы, калі будзе неабходна ўладкавацца ў замежную кампанію. Ды і за мяжой, вядома ж, працей знайсці сабе працу, — расказвае Міхаіл (так ён назваўся нам). — Наконт таго, што вашы людзі не размаўляюць на вашай жа роднай мове? Не разумеем я гэтага. Яі вась ва Украіну да зямлякоў прыязджаў, там няма такай праблемы. Праўда, адразу адчуваецца — у заходніх абласцях больш людзей размаўляюць па-украінску.

Наконт беларускай «моўнасці» Міхаіла. Як ён растлумачыў, вельмі паважае беларуску. Лічыць, што, каб лепш разумець нас з вамі, абавязкова трэба ведаць нашу родную мову. Во які!

...Гляджу на візітоўкі. А іх мне ўжо падарылі каля 200 чалавек. І толькі на адной бачу беларускія «і».

Сустрэкаюся з уладальнікам візітоўкі — кіраўніком прадпрыемства па вырабе шкарпэтак, што дзейнічае ў Віцебскім раёне, ААТ «Васіліна-хольдінг».

Генеральны дырэктар ААТ «Васіліна-хольдінг» Святаслаў Уладзіміравіч Чарнуўскі таксама здзівіў, калі растлумачыў, чаму назва прадпрыемства на беларускай мове.

СУСВЕТНЫ КАНГРЭС ПЕРАКЛАДЧЫКАЎ У КРАКАВЕ

Нядаўна ў Кракаве адбыўся другі сусветны кангрэс перакладчыкаў польскай літаратуры, арганізаваны Інстытутам кнігі Міністэрства культуры і нацыянальнай спадчыны Польшчы. У ім бралі ўдзел 215 прадстаўнікоў амаль з 50 краін свету — ад В'етнама да Кубы. Былі запрошаны таксама прадстаўнікі Беларусі. Сярод іх — навуковы супрацоўнік Інстытута мовы і літаратуры Нацыянальнай акадэміі навук па перакладчыцкім Серж Місневіч, намеснік старшыні Беларускага фонду культуры, старшыня таварыства «Беларусь — Польшча» Анатоль Бутвіч. Мы пацікавіліся ў Анатоль Бутвіча, чым адметнай была гэтая міжнародная сустрэча.

Найперш тым, што сустрэлі спецыялісты ў сферы мастацкага перакладу, якія мелі магчымасць непасрэдна абмяняцца сваімі досведамі ў гэтай сферы. Акрамя таго, і гэта надзвычай важна, мы пазнаёміліся з навінкамі сучаснай польскай літаратуры, з выдавецкай практыкай. Былі сустрачкі з польскімі літаратарамі і крытыкамі, у імпрэзах бралі ўдзел многія як маладыя, так і вопытныя літаратары, сярод якіх былі і лаўрэат Нобелеўскай прэміі Віслава Шымборска.

— А з чым, так скажаце, ездзілі на кангрэс вы? З якімі набыткімі?

— За чатыры гады, што мінулі з першага кангрэсу, у якім я таксама браў удзел, сёе-тое ўдалося зрабіць. У выдавецтве «Чатыры чвэрці» ў маім перакладзе выйшла гістарычная аповесць Рышарда Курьльчыка «Славянскі світанак», у «Дзяслоўне» надрукавана эса Элізы Ажхскі з цыкла паўстанцкіх (1963 год) твораў «Gloria victis» (Слава пераможаным). Цяпер заканчвае працу над перакладам аўтабіяграфіі Багуслава Радзівіла. Здаў у «Чатыры чвэрці» новую гістарычную аповесць Рышарда Курьльчыка «Назломны з Назарэта», тут жа мяркуецца выдаць ягоную аповесць «Славянскі світанак» на рускай і польскай мовах.

— А што ў іных ваших калег?

— Думаю, што імі зроблена не так ужо і мала. Аднак мяркую, што нам варты больш грунтоўна працаваць з перакладчыкамі польскай літаратуры ў краіне. Бо мы не толькі раз'яднаем арганізацыю, не ведаем адзін аднаго, але і (а мо іхраз тама) не ўмеем карыстацца магчымасцямі польскай інстытуцыі. Напрыклад, той жа Інстытут кнігі можа выдаць гранты для перакладчыкаў, для выдаўцоў, для польскіх аўтараў з мэтай прэзентацыі выданцтваў кнігі. Ён жа выдае стывідны перакладчыкам ад аднаго да трох месяцаў з побытам у Кракаве. Але, наколькі я ведаю, мала хто (а мо зусім ніхто?) з беларусаў гэтакім магчымасцямі карыстаецца.

Таму, як старшыня таварыства «Беларусь — Польшча», я хачу сабраць разам усіх беларускіх перакладчыкаў польскай літаратуры, выявіць тых, хто займаецца гэтай справай у рэгіёнах, каб сумеснымі намаганнямі паспрыць кожнаму не толькі ў перакладчыцкай справе, але і ў савабеліні яе ў кнігі, падтрымаць іншым чынам.

Ды і наогул мяркую, што таварыства «Беларусь — Польшча» можа рабіць значна больш сумесных спраў. З гэтай мэтай я сустракаўся ў Варшаве з намеснікам старшыні таварыства «Польшча — Усход» Юзафам Брыльм, старшынёй таварыства «Польшча — Беларусь» Баляславам Хмяльнінскім, старшынёй таварыства «Польшча — Усход» у горадзе Аполе Эўгеніюшам Брудзевічам. Дамовіліся аб правядзенні некаторых сумесных акцый. Адна з іх — восенская сустрэча ў Беластоку польскіх і беларускіх пісьменнікаў, выданне агульнага зборніка твораў. Пра магчымасці супрацоўніцтва нашага таварыства гаварылі мы з паслом Беларусі ў Польшчы Віктарам Гайсёнкам, саветнікам-пасланнікам Уладзімірам Чухавым, саветнікам Васіліем Чэрнікам.

З пісьменнікамі з Варшавы Алесем Барскім і Эўгеніюшам Кацакам мы меркавалі над тым, як можна паскорыць усталяванне ў Варшаве помніка нашым песнярам Янку Купалу і Якубу Коласу. Так што кангрэс перакладчыкаў у Кракаве стаў дзейсным каталізатарам іншых добрых сумесных спраў.

Максім СЯБРОЎ.

ДАРАГАЯ СЭРЦУ ЛЮБЧА...

Рыштаванні Бацькаўшчыны

Яе ўраджэнец стаў ініцыятарам першай у гісторыі Беларусі спробы рэстаўрацыі старажытнага замка сіламі грамадскасці

Паводле адной з легендаў пра Любчу, менавіта тут нарадзілася каханне караля Міндоўга з Мартай. Быццам перапраўляўся ён аднойчы праз Нёман і ўбачыў на беразе прыгожую дзятчынну, з першага позірку пакахаў яе і забраў з сабой, каб зрабіць потым жонкай і першай каралевай у гісторыі Вялікага Княства Літоўскага. А дагэтуль безымянае прынеманскае паселішча ў гонар свайго з Мартай каханна назваў Любеч.

Іван Плячынскі па спецыяльнасці не гісторык: у мінулы афіцэр, а цяпер кіраўнік сталічнай транспартнай фірмы, заснавальнік дырэктарскага фонду «Любанскі замак», але такое ўражанне, што пра Любчу ён можа апаваджаць гадзінамі. Прычым прыёмам ўражвае нават не столькі грунтоўнае веданне тутэйшай мінуўшчыны, колькі тое захапленне, з якім Іван Антонавіч расказвае пра гэтыя факты, легенды і гіпотэзы. Захапленне, якое не магчыма пацарніць з кнігі і архіваў.

— Гэта мая малая Радзіма, тут пахаваны мае бацькі, жывуць блізкія людзі. І дзе б я ні быў — гэтыя мясціны для мяне самыя прыгожыя. Я ўлюбены ў свой край і буду яму заўсёды адданы.

Гісторыя гэтага мястэчка, аднаго з самых старажытных населеных пунктаў нашай краіны (у афіцыйных документах упершыню згадваецца ў XIII стагоддзі), і яго наваколля сапраўды цікавая, слаўная, драматычная, быццам люстэрка, у якім лёс усёй Беларусі. Не выключана, у прыватнасці, што менавіта тут адбылося хрышчэнне Міндоўга і яго баяраў. Няхай гэта версія, аднак дакладна вядома, напрыклад, што ў той час у Любчы знаходзіліся сталяці Літоўска-Рускага епіскапства на чале з Вітам і манастыр ордэна Дамініканцаў. Любча была духоўным цэнтрам для пратэстантаў эпохі Адраджэння, якія праводзілі тут сіноды-дыскусіі, а ў тутэйшай друкарні з пачатку XVII стагоддзя выдалі дзсяткі кніг на польскай і лацінскай мовах — не толькі рэлігійных, але і па гісторыі, астраноміі, медыцыне...

Дарчы, на адлегласці прыкладна ў паўтара кіламетра на паўночны захад ад Любчы знаходзіцца стаянка першабытных людзей — адно з самых ранніх паселішчаў на тэрыто-

рыі Беларусі, якому каля дванаццаці тысяч гадоў. За сем кіламетраў ад Любчы — вёска Лаўрышава, дзе ў XIII стагоддзі ўзнік першы на беларускіх землях праваслаўны манастыр. А за два кіламетры ад Любчы стаіць пры дарозе драўляны крыж. Тут, пад старой ліпай, некалі стаў храм, які застаўся ў памяці людзей як Падліпка. І вось яшчэ адна легенда Любанскага краю... Быццам, ішла маці Божая, ступіла на камень, і з-пад яго забіла гаючая крыніца, а з яе вырасла ліпа. Спыніўся каля крыніцы добры чалавек, памыўся вадою і, каб аддзячыць, павесіў на дрэве абраз. З цягам часу гэты абраз зарос карой, але яго ўсё ж угледзеў памешчык з Войнава і пабудоваў на тым месцы храм...

З Любчай звязана гісторыя арыстакратычных дынастыяў Кішчэў, Радзівілаў. У канцы XVI — пачатку XVII стагоддзя тут жыў і працаваў паэт і фалькларыст Саламон Рысінскі, існуе версія, што гэта першы чалавек, які свядома назваў сябе беларусам. Уладзіслаў Дыбюўскі быў даследчыкам палеанталогіі, флоры і фальклору Навагрудчыны, адным з першых у Беларусі папулярызатарам эсперанта. А яшчэ адзін любачанін, кампазітар Мікалай Набокаў (дарчы, стрыечны брат знамітага пісьменніка), вядомы не толькі як аўтар музыкі балетаў і сімфоній, але і як генеральны сакратар музычнай секцыі ЮНЕСКА, арганізатар сусветных музычных фестываляў...

Культурны ўздым Любчы даследчыкі звязваюць з уплывом магнатам Яна Кішка. На яго сродкі былі ўзведзены храм, пры якім дзейнічала школа. А ў 1590 годзе мястэчку было нададзена магдэбургскае права на чакстовае самакіраванне. Атрымала Любча і свой герб — срэбную падкову з трыма залатымі крыжамі і двума срэбранымі рыбамі — ласосямі на блакітных фоне.

Аднак гаюнае дзецішка Яна Кішкі — гэта, безумоўна, Любанскі замак.

ГІСТАРЫЧНАЯ ДАВЕДКА (ПАВІДЛЕ ІНТЭРНЭТ-САЙТА «ЛЮБЧАНСКІ ЗАМАК»)

Замак у Любчы пабудаваны ў 1581 годзе, пра што сведчыць ветранік, які быў знойдзены падчас работ у 1980-я гады. Першапачаткова практычна ўсе пабудовы замка, акрамя адной каменнай ве-

жы, што абараняла ўезд, былі драўлянымі. Тэрыторыю замкавага комплексу, акрамя земляных валоў, з трох бакоў акружаў роў, а з чацвёртага — воды ракі. У канцы XVI стагоддзя новы ўладальнік, князь Мікалай Радзівіл, істотна перабудоваў замак: былі ўзведзены шасць тры каменныя вежы і таксама каменныя ўнутраныя пабудовы, што значна ўзмацніла фартыфікацыйны характарыстыкі крэпасці.

У сярэдзіне XVII стагоддзя гаспадаром замка стаў таленавіты палкаводзец, Вялікі гетман літоўскі Януш Радзівіл, які ў 1648—1651 гадах вызначыўся ў вайне з украінскімі казакамі Багдана Хмяльніцкага. Аднак войска гетмана Івана Залатэракі адмоцілі непрыяцелью: у 1655 годзе яны захапілі і знішчылі замак, разбурыўшы дзве вежы, пасля чаго ён назаўсёды страціў значэнне і як ваяваўнае ўмацаванне, і як адна з рэзідэнцый Радзівілаў.

З тых часоў замак неаднаразова мяняў уладальнікаў, пакуль у XIX стагоддзі рэшткі ўнутраных пабудов не былі знесеныя. А на іх месцы, побач з двума вежамі, што захаваліся, у пачатку мінулага стагоддзя пабудавалі двухпавярховы палац у стылі англійскай неагатыкі. Акрамя яго, захаваліся ўзведзены ў канцы XIX стагоддзя флігелі.

Сёння замест пад'ёмнага моста да замка вядзе лясны, але равы па-ранейшаму губляюцца. І можна ўявіць, якой непрыступнай крэпасцю быў замак, калі вакол яго пусквалі воды Нёмана.

— Яшчэ школьнікам я прыходзіў сюды, і было проста жах глядзець, як усё разбураецца, — апавядае Іван Плячынскі. — Ужо ў сталым ўзросце мне з сябрамі захацелася, каб гэтак жа гэтае месца, каб прайшла нейкая рэстаўрацыя. І вось у 2003 годзе мы пачалі працаваць, стварылі дабрачынны фонд «Любанскі замак», мэта якога — кансервацыя і рэстаўрацыя замка і палаца-паркавага ансамбля, папулярызаванне тутэйшых гістарычных, архітэктурных і археалагічных каштоўнасцяў.

— Гэта першая ў гісторыі Беларусі спроба рэстаўрацыі старажытнага замка сіламі грамадскасці? — Так, мы таму і пачыналі працу, што ведалі: у Беларусі толькі за чатыры тысячы гістарычных помнікаў і ёсць спіс першачарговых ад іх, якія дзяржава хоча аднавіць. Любанскі замак не ўваходзіць у лік нават п'яцідзясят гэтых помнікаў і, зразумела, трэба было пачынаць нешта рабіць самім. Дзякуючы Міністэрству культуры, якое паверыла кіраўніцтву фонду і гэтым праекце гаспадарчым чынам, што значна палегчае працу.

Шмат было спачатку паплекнікаў, якіх пераважна ўваплывае вежы, то ўся Любча паваліла сюды на агледзіны. Яшчэ не ўсе верылі, што тут можа нешта адбыцца. А калі ведае зазляла, шмат хто, мабыць, паверыў, што праца сапраўды ўжо носіць незваротны характар. Што можа аднавіцца і другая вежа, з'явіцца і абарончая сцяна. І не паірае Любанскі замак, а адраджэнец!

Барыс ПРАКОПЧЫК, Фота Рычарда САЛАТЫ, Навагрудскі раён.

Язджу сюды з Мінска разам са студэнтамі і іншымі валанцэрамі — працавалі, каб падтрымаць фронт работ на лета.

— Вось ужо і дахоўка стаіць, гэта была самая цяжкая праца, — зазначае Іван Плячынскі. — Бачыце, якія бэлькі. Адна бэлька зацягвалася рукамі чатыры гадзіны, а іх тут пяць штук. А вось над гэтай драўлянай канструкцыяй дзесьць чалавек працаваў на працягу двух тры некалькі — кожны амаль па два тыдні. А потым трэба было грунтам пакрыць усю вежу, папашкаваць, пафарбаваць яе. Гатаму студэнтаў трэба было навучыць. Моцна перажываў я і за тэхніку бяспекі. Але, дзякуючы Богу, за сем гадоў на Любанскім замку ніхто пацпець не парэзаў.

...Краязнаўца, кіраўнік заснаванага ў 1964 годзе пры мясцовай школе народнага музея Любанскага краю Міхаіл Карповіч памтае Івана Плячынскага яшчэ як вучня.

— Дзякуючы яму за такую ініцыятыву. І вельмі добра, што рэстаўрацыя замка ідзе паспяхова, — зазначае Міхаіл Міхайлавіч.

У музеі шмат цікавых экспанатаў, у прыватнасці, калекцыя зброі часоў Вялікага Княства Літоўскага, этнаграфічныя прадметы, старонкі кніг, выданых у Любанскай друкарні ў XVII стагоддзі. Толькі тут можна пазнаёміцца з макетам замка, распрацаваным рэстаўратарамі ў 1980-я гады. А самы каштоўны, унікальны экспанат — гэта адзіны аўтэнтычны ветранік з геральдычным узорам, які знойдзены ў Беларусі (на здымку). Ён, кажа Іван Плячынскі, паслужыў узорам для ветранікаў, што будуць пасля рэстаўрацыі на аб'ектах вежаў.

Шмат наперадзе працы, але ўжо сёння трэба працаваць па папулярнасці Любчы, замка сярод турыстаў. У гэтым кірунку ўжо дзейнічае фонд «Краіна Замак» (праз Любчу праходзіць экаспэрыя—анімацыя «Шлях караля Міндоўга»), аднак, лічыць Іван Плячынскі, маглі б падключыцца і іншыя.

— Любча знаходзіцца менавіта ў сярэдзіне так званнага залатога пояса помнікаў Беларусі (Крэва — Ліда — Навагрудск — Любча — Шчоры — Мір — Нясвіж), і турыстычныя фірмы маглі б склацца такія маршруты. Для гэтага хацеў лася б, каб у Любчы былі і кавярні, і нейкія гатэлі. Дарчы, флігелі, які прыбудаваны да брамнай вежы замка, калісьці і называліся гасцявым дамком. А яшчэ ў мяне ёсць мара, каб у Любанскім замку быў музей — не проста раённага маштабу, а, мажліва, гісторыі Вялікага Княства Літоўскага.

...Як пафарбавалі ўваплывае вежы, то ўся Любча паваліла сюды на агледзіны. Яшчэ не ўсе верылі, што тут можа нешта адбыцца. А калі ведае зазляла, шмат хто, мабыць, паверыў, што праца сапраўды ўжо носіць незваротны характар. Што можа аднавіцца і другая вежа, з'явіцца і абарончая сцяна. І не паірае Любанскі замак, а адраджэнец!

Барыс ПРАКОПЧЫК, Фота Рычарда САЛАТЫ, Навагрудскі раён.

Віктар СУПРУНЧУК

ад ужо адціў, і толькі невысокая маладая яблынька ля пограба была яшчэ ўся белая ад кветцені і стала, нібы вялікі бунт, падарунак маладога маладой. Калі Кацярына выходзіла замуж, Уладзік ёй падарыў перад запісам у сельсаветае букет белых кветак. Ён быў вельмі падобны на гэту яблыньку, толькі намогта меншы за яе. Кацярына з заміланнем аглядзела свой падворак, ваколіцу. Душу нешта шчыміла, хвалявала. Было некай радасна...

У гнядзце на хляве стаіў на адной назе бусел, бы наглядчык азіраў наваколле, зрэдку агаляюшчы яго кілецікам. «Прыляцеў, харошы мой Савось, прыляцеў!» — усміхнулася пра сябе Кацярына. Нешта запаніўся сьветла Савося. У Балабаса даўно на хаце такі ж вартанік стаіць. А Савось запаніўся... Чаго гэта? Можа, лепшчана знойшоў сабе лепшае?.. Але ж прыляцеў. Удзь бусілка падлітае, і хутка заклочыць над сядзібай яшчэ і бусуляты. А Савосем бусла назвала таму, што дзюба ў яго была нечым падобная на нос яе роднага дзядзькі, які жыў на Кляштары.

Як цудоўная жыць, радавацца прыгажосці, што даў чалавеку Бог. Кацярына і сама таксама парулілася: поўны агародчык кветак, і ад вуліцы з двух бакоў ля хаты буюць рознакаляровыя краскі.

Дзеці былі ў школе, Уладзік на працы, і ў яе атрымаўся сапраўдны выхадны. На мясакамбінаце, дзе працавала лабарантка, быў нейкі прафілактычны рамонт.

Яна зранку прыбралася ў хаце, згатавала абед. На першае — кіслую калупсу з грыбамі і аўсяны крўпнік з малаком (Уладзік любіць заесці ім абед), на другое — манчунку, а на трэцяе — журавінавы кісель. Сама зараз што-небудзь з'ела б, але ж і так лішняя кілаграма набрала, сукно ўжо ірвучэ.

Чым заняцца? У агарод — рана, усё пасаджана, пасеяна. Можна было б нешта пашыць. Пяць метраў чорнага з бляскам вельвету купіла колісь сабе на спадніцу, дзеіам на шпонкі. Толькі ні яна, ні малыя — не голяя. Паспевацца, дзякуючы Богу, хапае ў хаце добра.

Успомніла: усю мала хлеба, ды і аленю засталася на доныцы бутэлькі. Круп трэба куціць, цукру, дыш што, можа, яшчэ вочы ўбачыць.

Адзела новую, пад колер марской хвалі, сукенку, што перад Новым годам прыблела ў Мінску на рынку ў Ждановічах, зверну накінула лёгкую кофтакчу. Глянула на сябе ў люстэрка. Здаецца, і нічога сабе кабетна. Нават няблага. Не малая і не вялікая. Валасы каштаваны, жорсткі, хваляю падаючы на пачты. Каб трошкі карацейшыя нос, дык наогул хоць у тэлевізар.

Не кожная артыстка стане поруч. Вочы — карыя, з агеньчыкам у сярэдзіне, вусны — пульхныя. Шыя — доўгая і белая.

бамбавозе...» Як у ваду глядзела. За тыдзень да заручын разам з самалетам проста заліцеў у возера. На пахаванне Кацярына не хадзіла. Маці не пусціла. Назатраў зашоў да іх у хату Антон, сibra Сяргея, таксама капітан. Уплыў Кацярыне поўху і пайшоў. Яна доўга плакала, ажні істэрка была. Фершалку з бальніцы выклікалі.

Ачуняла і — праз месяц выйшла за Уладзіка. Спярша чапнулася, папайку лёгчыкам. Аднойчы прыйшоў падпіты і зноў пачаў гаўкаць, бы сабака. Кацярына за шкірку выкінула яго з хуткалімі за парог і па пысе надавала. Пераначаваў у хляве, а раніцай прыпоў. Плакаў, цалаваў калені. Куды ж цяпер ад яго падзецца?.. Міколку — сем гадоў, і Зойцы — ужо дзясць.

Ад возера, узняўшы воблака шэражоўтага пилу і падскокваючы на воб-

інах, да іхняй вуліцы ўздоўж поля ляцеў гуразвічок. Даўно не было дажджу. І пил вузкім хвостам ад ветру зацігвала на вуліцу. Вось-вось напыліе на хату. Не халапа, каб новую сукню, якую не бачыў яшчэ ніводзін чалавек у вёсцы, абсыпала брудам.

Кацярына жвава вярнулася назад да сябе ў двор. Дурыйла! Ехаў бы па асфальтанцы. Нясе яго чорт. А калі бялізна ў двары сохла б?..

Аўтаматом нечакана затармазіў наспраць іхняй варот. І адразу пил, што цягнуўся за ім, здаецца, увесла хлунуў у двор. Кацярына ледзь паспяла ўскочыць у дом. Ажно бусел-вартанік закляткаваў ад нахабнасці таго, хто спыніўся ля сядзібы.

— Эгей, гаспадыні! Дзе схаваляся? Дай нішчаснаму шафёру вады папіць... Кацярына зірнула праз шыбку ў ветранце. На ганку стаў і пасіваўся ў рудыя вусы Стас Мазур. Твар, не зразумець, ці то замурзаны, ці то загаралы. Адно акюляры на носе блішчачэ. Працаваў разам з Уладзікам. Толькі ніяк шафёрам, а муж — трактарыстам. На маёўцы з ім два разы стачыла. Добра, што ўсе былі на падлітку. Станіслаў да сябе і пацалаваў. І першы раз, і другі. Можна і адбівацца б, але людзі кругом. Быў яшчэ нежанаты. Чула, нібыта дужа ласы да кабет. Хоць знешне ніколі не скажаў, што

дужа спрытны да гэтай справы. Рыбываць, спераду рэдкія злы. Недарэмна кажуць жанчыны: не вер рэдкізубаму — ашукае. Але ж нібыта ніводны мужчына ў вёсцы не здолее пераматчы яго на руку.

Кацярына выйшла з сенцаў і, як ёй падалося, вельмі строга выгукнула: — Шчо ж ты робіш, паразіт! А калі б у мяне бялізна вісела? Шчо тады?..

— Шчо тады? — перагартуў Мазур, зняў акюляры, выцёр іх насоўкай, больш падобнай на анучу.

Мусіць, ён і машыну выцірае, падушкі Кацярына.

— Шчо тады, кажаш?..

Як стаў, так і прыкліўся сваёй бруднай адзежнай да Кацярыны, да яе новай, колеру марской хвалі, сукенкі. Ашчэ-рыў галаву і пачаў прагна цалаваць, пацкаючы мурзатым тварам шыю, вусны, валасы. З усёй моцы ўперыўся рукамі ў яго грудзі. Кацярына толькі здолела прапаштаць:

— Людзі ж, людзі... — Якія людзі, дзе ты бачыла іх? — Пусці. Зараз Уладзік на абед прыйдзе.

— Які абед. Ён паехаў пад Ружаны па лес.

— Дык ты прыхаў папіць вады ці па ведаміць куды паехаў Уладзік? — І тое, і другое...

Яна не паспела ачумаць, як Мазур, паціху націскаючы, увапхнуў яе ў сенцы. Яшчэ хвіліна, і яны былі ўжо ў хаце. Тут ён адпусціў. Сеў на крэсла, якое Кацярына тыдзень назад шаравала з парашком, два дні сушыла, цагаючы з хаты ў двор і з двара ў хату.

Яна падала яму вялікую конаўку вады, не прамінуўшы сказаць:

— Ну, ты і свіння. Не мог сесці на ўслон. Узлеў у сваім камбінезоне на крэсла. І дома так

Рэлігійныя арганізацыі — дзеля вечных каштоўнасцяў

Прадстаўнікі ўсіх канфесій 26 краін свету з'едуча з 31 жніўня па 2 верасня ў Мінск на спецыяльны форум, ініцыяграм якога выступае Фонд ААН у галіне народанасельніцтва (ЮНФПА). Плануецца «што з віталіным словам на першай сустрэчы падобнага кіталту выступіць Мітрапаліт Мінскі і Слуцкі Філарэт, які адначасова з'яўляецца старшынёй Савета міжканфесійнай місіі «Хрысціянскае сацыяльнае служэнне».

Лідары хрысціянскіх, мусульманскіх і іўдэйскіх рэлігійных арганізацый сустрачаюцца на наступныя тыдні ў межах Форуму рэлігійных арганізацый Еўропы і Сярэдняй Азіі. Гэта будзе першая сумесная работа рэлігійных арганізацый з ЮНФПА на рэгіянальным узроўні ў Еўропе і Сярэдняй Азіі.

У полі зору будучы тры тэмы звязаныя тэм: здароўе, моладзі і сям'я. Паводле слоў каардынатара праграм Фонду ААН у

галіне народанасельніцтва Таццяна ГАП-ЛІЧНІК, падзея мае на мэце абагуліць досвед, вызначыць некалькі канкрэтных крокаў, якія можна зрабіць разам. Адначасова рэлігійныя арганізацыі далучацца да больш шырокага кола партнёраў — урадавых, грамадскіх структур — у вырашэнні глабальных пытанняў народанасельніцтва і развіцця.

Наогул у любой рэлігійнай арганізацыі назапашаны неверагодна вялікі досвед сацыяльнага служэння людзям, работы, якая выдзяляе менавіта дзеля здароўя, моладзі і сям'і. З аднаго боку, гэта можа быць канкрэты выпадак забеспячэння ахвяры хатняга гвалту дахам над галавой і якім-небудзь манастыры або проста маральная падтрымка чалавека, які пайшоў са сваімі праблемамі да духоўніка. З іншага боку, гэта могучы быць і глабальныя крокі. Як, скажам, стварэнне ў 2007 годзе эксперт-

на-кансультацыйнага кароўнага савета па праблеме ВІЧ і СНІД, які складаецца з прадстаўнікоў Беларускай Праваслаўнай Царквы, Рымска-Каталіцкай Царквы, Саюза евангелічных хрысціян баптыстаў Рэспублікі Беларусь, Саюза евангелічных лютэранскіх абшчын Беларусі. Або канкрэтная работа на ўзроўні тых жа 3,5 тысяч хрысціянскіх абшчын па прафілактыцы гвалту ў сям'і, распускоджання наркаманаў, ВІЧ-інфекцыі, туберкулёзу, — як у месцах пазбаўлення волі, так і ў спецыяльных кансультацыйных пунктах, якія плануецца адкрыць у найбліжэйшы час у нашай краіне.

Будучы форум аб'яднае прадстаўнікоў розных рэлігійных арганізацый вакол адной з самых важных для іх тэм агульначалавечых каштоўнасцяў, да ліку якіх натуральна адносяцца моладзь, сям'я і здароўе.

Святлана БАРЫСЕНКА.

ДНЕПР ВЫРАШЫЎ ПАДАРЫЦЬ БЕЛАРУСІ 660 ГЕКТАРАЎ РАЗАМ... З УКРАЌНІКІМІ СЕЛАМІ?

Кіраўніцтва Украіны выдзеліла 11,1 млн грыўню (каля \$1,5 млн) для таго, каб рака Днепр не адрэзала на карысьць Беларусі 660 гектараў зямлі з вёскамі, — пра гэта паведаміла інфармацыйнае агенцтва REGNUM. Грошы выдзелены на неадкладныя працы па абароне зямель Любечскага пасялковага Савета Рэпублікі Беларусь на Чарнігаўшчыне. ПМК-59 прадрывае раёна на Чарнігаўшчыне. ПМК-59 прадрывае раёна на Чарнігаўшчыне «яшчэ з 14 жніўня пачало закрываць разрыў паміж возерам Сімпяля і рэчышчам Дняпра. Усёго працы трэба будзе правесці на амаль паўкіламетры выдзеленай берагавой лініі.

Відаць, украінцы баяцца, што разам са змяненнем рэчышча Дняпра зменіцца і дзяржаўная мяжа паміж Украінай і Беларуссю, прычым на карысьць нашай краіны. Аднак у прэс-цэнтры Дзяржаўнага інфармацыйнага агенцтва Беларусі патлумачылі, што мяжа прывязаная да геаграфічных каардынатаў; кожны памежны знак і слуп маюць свае каардынаты, і мяжа праходзіць ад знака да знака па гэтых каардынатах, а не па рацэ ці, скажам, па ўзлеску.

Павел БЕРАСНЕЎ.

У ДЗЕНЬ ГОРАДА Ў МІНСКУ адкрыюцца абноўлены драмтэатр, веладарожка і гарналыжны комплекс

Чым яшчэ парадзе сталіца ў 922-і дзень нараджэння? З нядаўняга часу асабістае свята Мінска прыпадае на 3 ліпеня, а на другія выхадныя верасня — адпаведнае рамоне гарадскі савет дэпутатаў прыняў некалькі гадоў таму. Сёлета гуляць жыхары і гошці горада будуць 12 і 13 верасня. І хоць дата адзначаецца не круглая, але, запэўняюць у Мінгарвыканаме, свята будзе маштабным, паўсюдным і максімальна цікавым для ўсіх катэгорыя жыхароў.

Некаторыя мерапрыемствы да Дня горада адбываюцца ўжо цяпер — напрыклад, ідуць адборачныя туры конкурсу «Міс Мінска». Упершыню сёлета на другі план адыйшлі мадэльныя стандарты і жорстка абмежаваны ўзрост — куды больш важна, каб удзельніцы мелі за душой розум, талент і жаданне зрабіць штосці важнае на карысьць роднага горада. Тактыка гэтага пошуку дала свой плён — частка дзяўчат, незалежна ад вынікаў конкурсу, будзе задзейнічаная ў разнастайных культурных праграмах і канцэртах, якія ладзіць Мінгарвыканкам. Фінальная ж частка шоу адбудзецца 10 верасня ў культурна-спартыўным комплексе «Мінск-Арэна», трапіць куды можна будзе выключна па запрашальнай лініі.

«Апрача масавых культурных і спартыўных акцый, сярод асноўных святачных мерапрыемстваў і адкрыццё шэрагу аб'ектаў сацыяльнага і культурнага прызначэння — свайго роду падарункі жыхарам горада», — паведаміў кіраўнік гарадскога ўпраўлення культуры Уладзімір Каранюсюк. Так, у Дзень горада адкрыюцца дзве новыя сярэдня школы, бібліятэка, паліклініка, абноўлены пасля рэканструкцыі драматычны тэатр і дзіцячая бальніца № 3, канькабежны стадыён «Мінск-Арэна», а таксама даўно абяцаная гарадскім ўладам веладарожка даўжынёй 17 км (яна пройдзе праз тры раёны — Цэнтральны, Партызанскі і Ленінскі). Акрамя таго, 12 верасня адбудзецца ўрачыстае адкрыццё гарналыжнага комплексу ў Курасоўшчыне, які, плануецца, будзе працаваць круглы год.

СВЯТА ПА ІНТАРСАХ

Што да самога свята, яно сёлета крыку зменіць фармат — музычны, спартыўны і забаўляльны пляюць будучы падзяліцца па інтэрсах. Напрыклад, малыхнічкі і іх бацькоў чакаюць свята «Няхай заўжды будзе дзяцінства» — на праспекце

УП «МІНСКІЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ»

2 октября 2009 г. проводит открытый аукцион с условиями № 04-У-09 на право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений)

Вид аукциона: открытый (на повышение цены продажи).
Предмет аукциона: право проектирования и строительства капитального строения (здания и сооружения) на предоставленном земельном участке, на котором находятся объекты недвижимости, подлежащие сносу. Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462. На торги выставляется право проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) в г. Минске по 2 земельным участкам, предоставляемых в аренду сроком на 5 лет:

Лот №:	Место расположения земельного участка	Площадь земельного участка, га	Функциональное назначение земельного участка	Начальная цена предмета аукциона, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.	Расходы на подготовку документации для проведения аукциона, бел. руб.	Наличие обременений	Ориентировочный размер убытков, причиняемых изъятием земельного участка и сносом расположенных на нем объектов недвижимости, бел. руб.
1	ул. Радиальная — ул. Омельянюка — ул. Челюскинцев	6,46	Многофункциональный торгово-развлекательный комплекс с гостиницей, кафе, административными помещениями, минимальным автостоянкой согласно проекту застройки № 34, 35, 36, 37 по генплану	4 435 109 680	399 159 870	74 125 843	Снос зданий и сооружений, подпадающих под пятно застройки	28 476 308 000
2	ул. Короля — ул. Проектируемая (согласно ПДП квартал 2)	1,64	Многофункциональный комплекс общественного назначения (административный, торгово-развлекательный и др.), квартал 2	1 613 095 800	145 178 620	11 872 364	Снос административных зданий, здания складского корпуса и помещения гражданской обороны по ул. Короля, 71, 73, здания РП по ул. Короля, 73а, жилых домов усадебной застройки №№ 4, 6, 19, 21, 23 по ул. Короля (ранее — пер. Обуховой)	2 976 377 000

Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории участков осуществляется в соответствии с техническими условиями на инженерно-техническое обеспечение соответствующего объекта, выданными эксплуатирующими и согласующими организациями (согласно перечню, установленному Мінским горисполкомом).

Аукцион состоится 2 октября 2009 года в 10.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

Для участия в аукционе необходимо:

внести задаток в указанном выше (в таблице) размере, который составляет 9 % от начальной цены заявленного лота (лота с наибольшей стоимостью — в случае участия в торгах по нескольким лотам), перечисляемый на расчетный счет № 364100000016 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка — 795, УНП — 1006990830, назначение платежа — 04002, получатель — Финансовое управление Мингорисполкома (задатки по лотам вносятся в белорусских рублях в суммах согласно настоящему извещению).

представить в адрес УП «Минский городской центр недвижимости» — организатору аукциона следующие документы:

заявление на участие в аукционе;

заверенную банком копию платежного документа, подтверждающего внесение задатка в установленном размере (без НДС);

подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, в соответствии с которым участник аукциона, которому по результатам аукциона в установленном порядке предоставляется земельный участок, обязан возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч. расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения.

Дополнительно представляется:

индивидуальный предпринимателем — копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;

представителем индивидуального предпринимателя — нотариально удостоверенная доверенность;

представителем или уполномоченным должным лицом юридического лица Республики Беларусь — доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства

ства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

представителем или уполномоченным должным лицом иностранного юридического лица — легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованием в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенности или документы, подтверждающие полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованием в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе представители индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Прием документов для участия в аукционе начинается с 10.00 31 августа 2009 года и заканчивается в 17.00 28 сентября 2009 года.

Торги в отношении каждого земельного участка проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем по каждому выставленному лоту признается участник, предложивший наиболее высокую цену.

Победители торгов (участники аукциона, которым земельные участки предоставляются как единственным, подавшим заявление на участие в аукционе) в течение 10 рабочих дней со дня принятия Мінским горисполкомом решений о предоставлении им соответствующих земельных участков обязаны:

- внести плату за предмет аукциона (часть платы — в случае предоставления расщорчи ее внесения);

- возместить Мінскому горисполкому расходы по подготовке документации для проведения аукциона;

- выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона;

- возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч. расходы, связанные с изготовлением

ем и предоставлении участникам документации, необходимой для его проведения. Информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись и оплачивается по предоставляемому организатором аукциона счету-фактуре.

После совершения названных действий, но не позднее 2 рабочих дней, Мінский горисполком заключает с победителем аукциона (в установленных законодательством случаях — с его участником) договор на реализацию права проектирования и строительства капитальных строений (зданий, сооружений) и договор аренды сроком на 5 лет.

Оплата стоимости предметов аукциона осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли. По заявлению победителя аукциона Мінский горисполком может предоставить победителю аукциона расщорку по внесению платы за предмет аукциона в установленном порядке.

После истечения срока аренды земельного участка (5 лет), предоставленного по результатам аукциона, лицо, которому он предоставлен, в установленном порядке обращается в адрес Мінского горисполкома с заявлением о продлении срока аренды соответствующего участка (заключении нового договора аренды), на основании которого по решению исполкома ему предоставляется земельный участок на указанный в заявлении срок, но не более чем на 99 лет, при условии внесения этим лицом платы за право аренды земельного участка, рассчитанной на основании его кадастровой стоимости с применением коэффициентов, установленных Советом Министров Республики Беларусь исходя из сроков аренды земельных участков.

Всем желающим предоставляется возможность ознакомления с землеустроительной и градостроительной документацией по соответствующим земельным участкам, а также приобретения лотовой документации.

В дни и время, указанные в объявлении, размещаемом на информационном стенде (фойе офиса УП «Минский городской центр недвижимости» г. Минск, ул. К. Маркса, 39), организатор торгов предоставляет транспорт для обеспечения осмотра земельных участков желающими принять участие в аукционе.

Прием документов, а также консультации по вопросам участия в аукционе осуществляются по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. №№ 4, 6.

Дополнительно представляется:

индивидуальный предпринимателем — копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;

представителем индивидуального предпринимателя — нотариально удостоверенная доверенность;

представителем или уполномоченным должным лицом юридического лица Республики Беларусь — доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства

Контактные телефоны: + 375 (17) 226 16 72, + 375 (17) 227 40 22.

Дополнительная информация о выставленных на аукцион участках, а также условия участия в торгах и бланки требуемых документов размещены на официальном сайте организатора торгов www.mgcn.by.

Торги в отношении каждого земельного участка проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем по каждому выставленному лоту признается участник, предложивший наиболее высокую цену.

Победители торгов (участники аукциона, которым земельные участки предоставляются как единственным, подавшим заявление на участие в аукционе) в течение 10 рабочих дней со дня принятия Мінским горисполкомом решений о предоставлении им соответствующих земельных участков обязаны:

- внести плату за предмет аукциона (часть платы — в случае предоставления расщорчи ее внесения);

- возместить Мінскому горисполкому расходы по подготовке документации для проведения аукциона;

- выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона;

- возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч. расходы, связанные с изготовлением

Контактные телефоны: + 375 (17) 226 16 72, + 375 (17) 227 40 22.

Пераможцаў (ля амфітэатра за фантанам), забавляльнага праграма — у Цэнтральным парку імя Горкага, і свята творчасці з удзелам выхаванцаў музычных і мастацкіх школ «Квітней, мой Мінск, мая сталіца!» — на зялёнай зоне каля Мемарыяльнага музея-майстэрні Зайра Азгура. Моладзь, схільная да больш актыўнага баўлення часу, знойдзе яго на пляцоўцы ля Палаца культуры і спорту чыгуначнікаў, дзе адбудзецца гарадскі турнір камандаў КВЗ, спарторніцы па экстрэмальных відах спорту, а таксама канцэртная праграма моладзевых калектываў. А вось на пляцоўцы ля Нацыянальнай бібліятэкі можна прайсці ўсё сям'ёй — адным будзе цікава паезд грамадзянскай тэхнікі і выстава-праймаш прадуцтваў сталічных прадпрыемстваў, другая з задавальняльным паслухаючым гала-канцэрт лаўратаў і пераможцаў фестываля народнай творчасці «Сузор'е», што праходзіць у Мінску раз на тры гады, традыцыйнае святае канцэрт Нацыянальнага канцэртнага аркестра Беларускай пад кіраўніцтвам Міхаіла Фінберга. Гошці горада могуць скарыстаць зручныя выпады і трапіць на адмыслова падрыхтаваныя выставы сталічных музеяў — плануецца, што працаваць яны ў гэтыя выхадныя будучы да позняй ночы.

Найшырэйшы выбар, куды падацца, у меланану: ля гарадской ратушы па традыцыйна ладзіцца свята духавой музыкі, выступленні фальклорных ансамбляў і калектываў народнай творчасці можна будзе пачыць на тэатралізаванай выставе-кірмашы «Горад рамястваў», што разгорнецца наспраць Палаца спорту, а прыхільнікам класікі 13 верасня Оперны тэатр зорка свай падарунак — драбачыны канцэрт пад адкрытым небам.

Святочныя мерапрыемствы адбудуцца ва ўсіх дзевяці раёнах горада. А завершыцца Дзень горада 20-хвілінным феерываркам ля стэлы «Мінск — горад-герой».

12 верасня ў мінскім Палацы спорту байцы з 6 кантынентаў паспрабуюцца за званне чэмпіёна ў Міжнародным турніры па тайландскім боксе «Grand Prix «Каралі Муай Тай»».

Нарадзіўся 12 верасня беларусы змогуць не толькі паглядзець на ішых, але і паўдзельнічаць самі ў спартыўных спаборніцтвах. Да прыкладу, у Міжнародным мінскім мафроне. У забегх на 1 км, 4,2 км, 10 км і класічнай марафонскай дыстанцыі 42195 м. Паводле плянардзій інфармацыі, ужо завулянен каля 250 спартсменаў, а звытуле чакаюцца удзельнікі з 15 краін свету.

А вось завулянена было на стадыёне «Дынама» эстрада-спартыўнага шоу — футбольнага матчу і канцэрта з удзелам камандаў зорка расійскай беларускай эстрады — мінчане, на жаль, не пабацьча, гэта мерапрыемства адмяняецца. Больш падрабязна праграму Дня горада Мінгарвыканкам абяцае даць у найбліжэйшыя дні.

ВЯСКОВАЕ КАХАННЕ

(Заканчэнне. Пачатак на 6-й стар.)

Толькі завяршыла кваашаніну, разліла па талерках і вынесла ў камору. І тут у хату ўляцелі, бы звар'яцелі, Уладзік. Крычыць: курава, паскудзе, свалата; заб'ю, зарэжу цбе і твайго оера. Палюбоўніка, значыць. Кулакам размахвае, скача, пена з рота праз Дурань, чыстай вады дурань. Кацярына плюнула яму ў твар і неак спаўна, без усялякага хвалявання пачала збіраць адзенне ў вялікую сумку, з якой у дзевянност гадах ездзіла ў Польшчу. Пасля патэлефанавала Мазуру. Ён даўно прапаноўваў пераехаць да яго. У хаце адна старэйшая маці, перахаджаць ім не будзе. А як дзеці? Не, дзеці не трэба. Сваіх зробіць. А гэтых хай пакінь даду. Доўга не згаджалася на гэта Кацярына, а цяпер пагадзілася. Адно жаданне было: з'ехаць як хутчэй. Абрэдыла жыць з некаханым, нецёкавым чалавекам, які думае толькі пра камбікорм, свінні, карову. І ў хляве, цішком ад жонкі, выжлукціць бутэльку віна.

На дзень нараджэння яшчэ набыла ў хаце. Выпіла чарку з гацыямі, паспявала, навала паскалка «Лявоніху». Назаўтра з чыстай душой Кацярына паехала з Мазурам да яго. Новая сваякуха мала гаварыла, больш маўчала. Толькі на печы, перад тым як заснуць, кожны дзень штосці бубніла. Аднойчы Кацярына пачула: малады хлопцек, чужую жонку прывёў. Дзевак паўсвета, а ён — другую мамку сабе знайшоў.

Дзяццё Кацярына наведвала часта, але старалася, каб Уладзіка не было. Не тое што яго баялася, проста някаваата сябе адчувала.

З Мазурам кожная ноч была гарачай, салодкай. Раніцэй не хацелася ўставаць з ложка. Так яны пражылі паўгода. Спярыша ў вёсцы стаяў лот. Усе заблыліся пра Чанню, Амерыку, Афганістан, перасталі кіляці мясцовую ўладу. Адна размова была пра новую маладую сям'ю.

Неяк Кацярына сабралася мыць білізну. Кідала ў машыну. На кашулі Мазура ўбачыла дзве вялікія плямы ад памыды. Чужой памыды, бо сама такой не карысталася. Увечары яна сварылася, адмаўлялася падаваць есці Мазуру. Потым сабе здзіўлялася, як так маглі. Ён доўга маўчаў, слухаў, толькі ўсё вышыраў акулары. Гэта была дакладная аднак ягонаў убуджанасці. Аднак Кацярына не маглі знайсці супакоіцкі ўсё крычала, абрачычы яго.

Мазур моўчыкі, няспячына, пазібраў па хаце яе рэчы,

запаху ў сумку і вынес у двор. Пасля ўзяў Кацярыну за руку. Які была ў халаче і тапках, вывёў за парог і зачыніў за ёй дзверы.

Ноч яна прайдзела, дрыжучы ад холоду, ў садзе. Раніцэй папрасіла суседа падвезці яе.

Кацярына зайшла ў сваю хату і ледзь не страціла прытомнасць. На ўсёле яны печы сядзелі Уладзік і дзеці. Яна ўпала на калені перад імі і заплакала. Цяклі слёзы, але адразае зікалі: іх выцёрлі рукі самых дарагіх для яе людзей. Цяпер яна гэта разумуе.

Дні цяклі, як вяду ў рачу. У клопаче, турботах. Ужо быццам і заблылі ў вёсцы пра іхні раман з Мазурам, але ж так проста тую паўгода з сэрца не выкісну. Не раз працяналася Кацярына ад таго, што плакала ў сне, сварылася з Мазурам і нават білася. Хоць да гэтага не дайшло. Бывала, паучышыся цяжкае дыханне грузавіка, выходзіла ў двор і глядзела: а раптам ён?

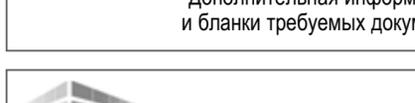
Да Уладзіка, аздавалася, вярнуліся светлыя і прыгожыя дні пасля вяселля. Такі стаў абыходлівы, ласкавы. Зубы пачаў чысціць. Як паголіцца, аджалком твар папырскае. Ездзіў у райцэнтр і адтуль вялізны букет прывёз. Здурнеў мужык, у двары сваіх мора. Нічога не сказала, падзякавала. Нават пацалавала. Дык ён да дванаціці ночы каля доўры. Суседа Казіла Мана заходзіла, пятаецца: «Што гэта ён у цбе усё стукца? Спаць не дае».

...У іхняй змены на мясакамбінаце быў чарговы медыцынскі агляд. Яе паглядзелі, і па тым, як пераглянуліся ўрач з медсястрой, Кацярына зразумела, што гэта невывадакова. Яна і сама ўжо з месца адчувала сябе кепска. Яе пастанына хісталася, нібыта п'яную, балець правы бок. Да ўрача не звярталася. Наогул лычыла сябе вельмі здаровай. Бабуля пражыла дзевянност пяць гадоў. У дзевянност скакала на вяселлі ўнучкі. Чым Кацярына горшая? Як жацьца, па пародзе кумы чубатыя.

Дыгнзач быў страшны: рак апошняй стадыі. Свае астатнія дні яна ляжала і толькі плакала, маліла Уладзіка яе забць або атруціць. Так ёй балела.

За некалькі гады да смерці Кацярына папрасіла, каб Уладзік паклікаў Мазура. Той падышоў да ложка, бледны, з дрыжачым падбородкам. На яе не глядзёў, маўчаў. Нарэшце вымавіў:

— Прабач...
— Дзякуй... — праашпалла Кацярына, але ўсе, хто стаяў недалёка, гэта таксама чулі...

УП «МІНСКІЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ»

2 октября 2009 г. проводит открытый аукцион № 04-А-09 на право заключения договоров аренды земельных участков в г. Минске

Вид аукциона: открытый (на повышение цены продажи).
Предмет аукциона: право заключения договора аренды земельного участка. Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462. На торги выставляется право аренды на 5 лет 2 земельных участков для строительства в г. Минске:

Лот №:	Место расположение земельного участка	Кадастровый номер земельного участка	С, га	Функциональное назначение предлагаемого объекта строительства	Начальная цена предмета аукциона (бел. руб.)	Сумма задатка, бел. руб.	Расходы на подготовку документации для проведения аукциона, бел. руб.	Характеристика расположенных на земельном участке коммуникаций и сооружений	Условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона
1	ул. Селіцкаго — ул. Шабаны	500000000002007036	0,3429	Дом быта (№ 42 по генплану)	179 430 540	16 148 750	2 361 967	Свободен от застройки	—
2	р-он ул. Кабушкіна — ул. Машинстройтелей	500000000002007061	0,1223	Автомобильный комплекс на 1 пост	29 832 860	2 684 960	2 357 183	Участок занят гостевой автостоянкой для клиентов ОАО «Минскжелезобетон»	—

Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории участков осуществляется в соответствии с техническими условиями на инженерно-техническое обеспечение соответствующего объекта, выданными эксплуатирующими и согласующими организациями (согласно перечню, установленному Мінским горисполкомом).

Аукцион состоится 2 октября 2009 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

Для участия в аукционе необходимо:

внести задаток в указанном выше (в таблице) размере, который составляет 9 % от начальной цены заявленного лота (лота с наибольшей стоимостью — в случае участия в торгах по нескольким лотам), перечисляемый на расчетный счет № 364100000016 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка — 795, УНП — 1006990830, назначение платежа — 04002, получатель — Финансовое управление Мингорисполкома (задатки по лотам вносятся в белорусских рублях в суммах согласно настоящему извещению).

представить в адрес УП «Минский городской центр недвижимости» — организатору аукциона следующие документы:

заявление на участие в аукционе;

заверенную банком копию платежного документа, подтверждающего внесение задатка в установленном размере (без НДС);

подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, в соответствии с которым участник аукциона, которому по результатам аукциона в установленном порядке предоставляется земельный участок, обязан возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч. расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения.

Дополнительно представляется:

гражданином — копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования;

индивидуальным предпринимателем — копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;

представителем гражданина или индивидуального предпринимателя — нотариально удостоверенная доверенность;

представителем или уполномоченным должным лицом юридического лица Республики Беларусь — доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства

ства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

представителем или уполномоченным должным лицом иностранного юридического лица — легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованием в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Прием документов для участия в аукционе начинается с 10.00 31 августа 2009 года и заканчивается в 17.00 28 сентября 2009 года.

Торги в отношении каждого земельного участка проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем по каждому выставленному лоту признается участник, предложивший наиболее высокую цену.

Победители торгов (участники аукциона, которым земельные участки предоставляются как единственным, подавшим заявление на участие в аукционе) в течение 10 рабочих дней со дня принятия Мінским горисполкомом решений о предоставлении им соответствующих земельных участков обязаны:

- внести плату за предмет аукциона (часть платы — в случае предоставления расщорчи ее внесения);

- возместить Мінскому горисполкому расходы по подготовке документации для проведения аукциона;

- выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона;

- возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч. расходы, связанные с изготовлением

- выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона;

- возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в т.ч. расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. Информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись и оплачивается по предоставляемому организатором аукциона счету-фактуре.

После совершения названных действий, но не позднее 2 рабочих дней, Мінский горисполком заключает с победителем аукциона (в установленных законодательством случаях — с его участником) договор аренды земельного участка сроком на 5 лет.

Оплата стоимости предметов аукциона осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли. По заявлению победителя аукциона Мінский горисполком может предоставить победителю аукциона расщорку по внесению платы за предмет аукциона в установленном порядке.

После истечения срока аренды земельного участка (5 лет), предоставленного по результатам аукциона, лицо, которому он предоставлен, в установленном порядке обращается в адрес Мінского горисполкома с заявлением о продлении срока аренды соответствующего участка (заключении нового договора аренды), на основании которого по решению исполкома ему предоставляется земельный участок на указанный в заявлении срок, но не более чем на 99 лет, при условии внесения этим лицом платы за право аренды земельного участка, рассчитанной на основании его кадастровой стоимости с применением коэффициентов, установленных Советом Министров Республики Беларусь исходя из сроков аренды земельных участков.

Всем желающим предоставляется возможность ознакомления с землеустроительной и градостроительной документацией по соответствующим земельным участкам, а также приобретения лотовой документации.

В дни и время, указанные в объявлении, размещаемом на информационном стенде (фойе офиса УП «Минский городской центр недвижимости» г. Минск, ул. К. Маркса, 39), организатор торгов предоставляет транспорт для обеспечения осмотра земельных участков желающими принять участие в аукционе.

Прием документов, а также консультации по вопросам участия в аукционе осуществляются по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. №№ 4, 6.

«ПАГОДА Ў ДОМЕ»-6

Аб'яўленае шосты конкурс на прызы калектыву Свіслацкага прадпрыемства жылёва-камунальнай гаспадаркі (кіраўнік Канстанцін Міхайлавіч БАРЭЛЬ) — з нормай першага спартыўнага разраду па шашках.

СКАНВОРД

Склаў Андрэй МІХАЙЛАЎ.

Сканворд з 15-ю клямамі і 15-ю пераходамі. Клямы: 1. Фота 3, 2. Фота 2, 3. Фота 1, 4. Фота 4, 5. Фота 5. Перыходы: 1. Комаўка, 2. Пастушы жувальнікі, 3. Праглы кліры, 4. Еўрэйскія вагны з 1979 г., 5. Спосаб ляды камя, 6. Вострая частка накі, 7. Славянскі дух агню, 8. Рака, упадае ў возера Балхаш, 9. Рэчучы інструмент, 10. Высокая ялісая гіна, 11. Фарба для валасоў, 12. Яна, Антось, Марыся, 13. Спаясты мінерал, 14. Строй у адну ліню, 15. Цікавіліся сардэчна, 16. Нагляд, кантроль, 17. Дзяржаўны верас, 18. Алтычны квантавы пераатар, 19. Від мастацтва, 20. Танцавальны выхад артыста, 21. Фота 1, 22. Цэнтр распусьцення на чаргун, 23. Зьяві, шпандэра (рама), 24. Расліна на зямлі ках, 25. Дакумент рэвалюцыі, 26. Вынаходца ўласнага лесона, 27. Фота 4, 28. Татарскі гутыш, 29. Растэра з эфэрава, 30. Сірыяты, 31. Фота 5, 32. Прадукт харчавання, 33. Насынены асяцтвы, 34. Мроі, 35. Расліна з жоўтымі кветкамі, 36. Пераважны матэрыял, 37. Фота 4, 38. Антыпад вулканізацыя, 39. Памінае на ферме.

Усходні гараскоп на наступны тыдзень Дзеване вярта ўпарціца, а Скарпіёнам лепш не звязвацца з экстравагантнымі ідэямі і прапановамі

У АБЕН. Ад аб'ёму выкананай працы будзе залежаць атрыманая вамі ўзнагарода. Але не забывайце пра адпачынак і не праціце ў шкodu здароўя. Не трэба вінаваціць сябе, калі разладзіліся адносіны з некаторымі калегамі: магчыма, хтосьці зайздросціць вашым поспехам. Надыходзіць удалы час для тых, каму неабходна ўладкавацца на працу. Пачынаеце асвойваць замежныя мовы — гэта можа стаць дапамогай у працоўнай кар'ернай лесецы.

ЦЯЛЕЦ. Спядарыня Фартуна вырашыла ўсімхнуцца вам: гэты тыдзень, хутчэй за ўсё, будзе менш напружаным, чым адыходны. З'явіцца і вольны час, і магчымаць трохі адпачыць і развясціца. А інтуітыўна-мстычнае ўспрыманне рэальнасці дапаможа ў гэты дні стварыць выдатную базу для будучых поспехаў. Паспрабуеце толькі планамерна павышаць уласную самаацэнку.

БЛІЗНЯТЫ. Вы можаце сутыкнуцца з тэрміновымі спраамі. З'явіцца дадатковая нагрузка, а засяродзіцца стане цяжэй. Не саромейцеся папрасіць дапамогі. Найлепшым выйсцем было б наогул дэлегаваць усю адказнасць каму-небудзь дзейнаму, каб у вас атрымалася прысвяціць гэты тыдзень адпачынку. Калі гэта ўсёго толькі мара, паспрабуеце хоць бы больш спаць. Хатнія і сямейныя справы могуць выйсці на першы план.

РАК. Новая сустрэча і знаёмствы будуча асабліва важныя, так што працягце актыўнасць. Колькі часу вы марнуеце на мары аб нябытнім? Пакуль ёсць сілы і час, лепш выдаткуеце іх на больш практычны дзейнасць. Не захапляйцеся марнаваннем грошай: вы створыце аб сабе лепшае меркаванне, працявіце разважлівасць, а не паказную шчодрасць з мэтай зрабіць уражанне.

ЛЕЎ. У панядзелак саборніцтва з раптоўнымі канкурэнтамі можа паглынуць усё вашы думкі. Паспрабуеце своечасова спыніцца — тады з'явіцца усё шанцы на поспех. У аўтарак не рэкамендуецца займацца спраамі, якія патрабуюць вялікай адказнасці. У сераду не шкядзіце сілаў і часу, каб добра падрыхтавацца да будучай вечарыні. Вас могуць запрасіць у нейкае злітнае грамадства.

ДЗЕВА. Неабходна працягнуць цяргенне і стрыманасць у эмоцыях — тады не з'явіцца сітуацыя, якія перашкаджаюць раскрыццю творчага патэнцыялу. Паспрабуеце не працягнуць празмернай упартасці — у спрэчках і дыскусіях неабходна не толькі прытрымлівацца свайго пункту гледжання, але і чуць аргументы супернікаў. Можа быць, надыйшоў час змяніць светаадчуванне і бясплітна выкінуць састаналыя погляды з вашага жыцця.

ШАЛІ. Паспрабуеце прывесці думкі і пануці ў парадок. І перастаньце кінуць — зазірніце ў сябе, ураўнаважце свой эмацыяны стан. Наступны спрыяльны час для наладжвання згубленых сувязяў — яны вам спатрабяцца ў набліжышай будучыні. Не забывайцеся пра родных і блізкіх.

СКАРПІЁН. Будзьце больш асцярожнымі з экстравагантнымі ідэямі і прапановамі. У панядзелак або сераду не выключаны прыкрыя пераходны ў справах і планах. У пачатку тыдня перамяняцца падзеі, якія не залежаць ад вашай волі, можа прывесці змены ў дзелавыя і партнёрскія адносіны, грашовыя справы, а таксама справакаваць складанасці ў кар'еры і адносінах з начальствам. Чацвёр — адзін з самых удалых дзён тыдня: у гэты дзень шматлікае паспясе вырашыць, і перад вамі могуць адкрыцца новыя магчымасці. У суботу паспрабуеце не падавацца на спакуслівыя прапановы, лепш спакнуцеся каго-небудзь.

СТРАЛЕЦ. З'явіцца шанец заваяваць чарговую завоблачную вяршыню, недаступную для таго, хто схільны цяжароза ацэньваць свае магчымасці. Спіс вашых прамых абавязкаў можа папоўніцца новымі пунктамі. У канцы тыдня пагрузіцеся ў бераспрыяныя струменне важных і неадкладных спраў — выбірайце з іх першаагрывыя. А ў выхадныя дні можае разлавацца на незадаволеныя выразы на тварах блізкіх людзей.

КАЗЯРОГ. Трэба стаць дыпламатам па стаўленні да навакольных. Не вярта ўрывацца ў іх унутраны свет без запрашэння. У аўтарак застанда хуткае выкананне жаданай павіна насыражыць: хутчэй за ўсё, яно не абяцае нічога асабліва добрага. Не выключана, што вас прасця завалюваць у пастку. Другая палова тыдня можа стаць спрыяльным момантам для збалансавання сямейнага бюджэту: зможаце значна папоўніць фінансавыя запасы.

ВАДАЛЕЙ. Паспрабуеце запланаванае справы на тыдзень, каб паспець справіцца з усім неабходным. У панядзелак і аўтарак пажадана пазбягаць мітусні. Для вас будуча прывабнымі міжнародныя праекты. Паспрабуеце быць ва ўсім больш уважлівым і практычным. Пажадана не заключачь рызковыя здзелак — шанец на поспех практычна роўны нулю.

РЫБЫ. Пачатак тыдня дзевядзеца прысвятці выкананню шматлікіх абяцанняў, якія вы з лёгкасцю рэдавалі раней. У сераду падрыхтуйцеся змяніць рашучасць тактоўнасцю і гатоўнасцю да кампраміса. У чацвер не вярта раздражжэння начальства парушэннямі дысцыпліны або неапраўданымі патрабаваннямі — гэта можа не вельмі добра скончыцца.

«Звязда» вшнўе з юбілеем беларускага прызайка, свайго былога супрацоўніка, а затым актыўнага аўтара Валера САЊКО. Здароўя і нязменнага аптымізму Вам, паваннае Валер Алжскае, новых знаходак на творчай ніве!

Хочаце — верце...

НА КРЫЗІС ЛЕПШ НЕ ЗВЯРТАЦЬ УВАГІ, або Чаму лічба «10» цяпер «знакавая»?

— І хто вам скажаў, што так званыя суветныя фінансавыя крызісы пачаўся толькі ў мінулым годзе? — У сваю чаргу запытаў мяне віцебскі спецыяліст па лічбах Сяргей Клябануа, да якога я звярнуўся па каментарны наеконт крызісу. Ён, бадай, найлепш за астатніх у горадзе над Заходняй Давіной ведае, што такое нумаралогія. І паспяхова карыстаецца ёй ужо даўно, нават у свой час вёў адваведныя курсы.

— Памылка гэта, — працягвае Сяргей Клябануа, — значна раней крызіс «нарадзіўся» — гадоў пад дзесяць таму, калі лічыць ад мінулага года. Нездарма ўжо даўно астрапагі праказвалі ў сувязі са змянай тысяччагоддзя — «канец свету». Не памыліліся, свет і змяніўся.

На думку «майстра лічбаў», не трэба звяртаць увагі на крызіс, а лічылі... Рэкамендуецца «закрываць» «шкодныя» лічбы.

— Растлумачу коротка, — працягвае мой суразмоўца. — Калі ўжо самая «рэальная дата» «нараджэння» крызісу — мінулы год, лепш пазбягаць камбінацыі лічбаў «2008». Напрыклад, у нумары свайго мабільнага тэлефона трэба пазбягаць гэтых «шкодных» лічбаў, заўсёды вельмі проста і надорага можна змяніць нумар. Таксама трэба старатца не прызначаць важныя сустрэчы на 20-я лічбы кожнага месяца і пажадана пасля 20.00 не рабіць ніякіх важных спраў.

А вы заўважылі, якім быў 20-ы дзень жніўня (восьмы месяц... А.П.)? Мігуслівы дзень. Я асабіста заўважыў. Наш правінцыйны гарадок нейкім чынам нагадваў у той дзень мне вялікі і не самы прыстасаваны для добрага жыцця мегаполіс. Мітусня, хаос на дарогах. Заўважце: 20-га, 08-га месяца...

Наеконт канца крызісу спецыяліст па лічбах прагназуе, што ён канчаткова скончыцца не раней, чым у 2017-м. А больш рэальны час — 2018 год.

Дарчыне, у Расіі, ды і ва ўсіх краінах былога СССР менавіта 2018 год будзе асаблівым. Трохі больш за 100 гадоў прайдзе з года Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі, а па календарых розных народаў новы год пачынаецца ў розны час. Так што 100 гадоў для нас — на ўсходзе яшчэ не 100, — працягвае знаўца лічбаў.

Магчыма, збудзецца і яшчэ фантастычны прагноз па захаванні цела Леніна. Прычым тут крызіс? Усё ў свеце мае сувязь. Ленін — знакавая фігура не толькі для былой Расійскай імперыі. Я асабіста не думаю, што трэба мусіраваць пытанне яго перазахавання. Але ж, заўважце, па тэлебачанні (расійскія каналы. — А.П.) перыядычна пра гэта гавораць.

У 2018-м цяперашнімы крызісу спойніцца 10 гадоў. Вельмі знакавы 10-гадовы «юбілей» у даследчым накірунку пад назвай нумаралогія, 100 гадоў падыяжца на дзесяць... ды і атрымаецца 10.

А пра ранейшы крызіс, фінансавы 1998 года (так званы дэфолт) ужо забылі? Заўважце, толькі менавіта дзесяць гадоў прайшло да пачатку чаровага крызісу і не апошняга, ужо мне вы паведаць...

Ці можна прагназаваць, што цяперашні суветны фінансавы крызіс скончыцца хутка, або, як канстатаваў мой першы суразмоўца, крызіс скончыцца толькі бліжэй да 2018 года? — запытаў я псіхалага Канстанціна БОНДАРАВА.

— Нумаралогія — гэта не сфера маіх заняткаў, але адначасна можна сказаць, што крызіс не можа прайсці за год, другі. Я маю на ўвазе не суветную эканоміку, а псіхіку чалавека, — расказае псіхалаг.

Напоўня, і неспелыя вядоўцы, што, напрыклад, развод для чалавека — гэта вялікі шок. І не можа ён за год, два «пераварыць» гэтую канкрэтную трагедыю ў асабісты жыццё. Крызіс суветны — рэч не асабістая толькі на першы погляд. Безумоўна, павышэнне цэнаў, праблемы ў сямейным бюджэце, якія «раптам» адчуваюцца, не могуць не адбацца на людзях.

Крызіс суветны — ён жа і індывідуальны. Іншая справа — як індывідууму асобна «вылезць» з яго? Мабыць, толькі на востраве адзіночка можа яго не адчуваць?

Мая парада — на крызіс лепш не звяртаць увагі! Ну, не вайна ж! Дрэжныя думкі прыцягваюць праблемы. Маўляў, вось крызіс, ён уплывае... А што, калі не было б крызісу, праблем не было? А цяпер чамусьці стала модным ва ўсім вінаваціць той самы крызіс. Дыглар аргнізма лубы крызіс стану здароўя — сігнал пра тое, што трэба мяняць лад жыцця: адмовіцца ад шкодных звычак, больш пільна сачыць за сабой. Ды своечасова звярнуцца да доктара. Доктарам, на мой погляд, у крызісны час кожны павінен стаць для сабе сам.

Падумаць, параважаць. Зразумецца, калі ўжо усё так дрэнна, трэба прайсці па дапамогу да псіхалага. Хай не дадуць рэкамендацыю, як «выжыць» падчас крызісу, а супакояць.

Курцыце? Пачак штодня? Калі лічыць, што ў сярэднім пачак цыгарэт каштуе ў эквіваленте долар, колькі можна эканоміць за месяц? А «кадзіраванне» каштуе дорога? Дык падлічыце — лепш раз запаліць «доруа», дык посяда і пажадана пасля 20.00 не рабіць ніякіх важных спраў.

Крызіс можа пайсці на карысць разумным людзям. І ранейшыя заклікі наеконт здаровага ладу жыцця, і іншыя могуць цяпер стаць як ніколі актуальнымі.

Яшчэ наеконт рэальных прапановаў па пераадрыванні крызісу ад маіх суразмоўцаў.

Больш эканомна траціць сямейны (індывідуальны) бюджэт. Трэба падзіліць яго на дні. Адпаведна пры траце вялікай сумы трэба абавязкова доўга падумаць — колькі штодзённых бюджэтных вы патраціце і ці трэба гэта рабіць у канкрэтную сітуацыю? Мо лепш і не пайсці лішні раз у гасці, калі вас запрашаюць? Штодня адкладвайце нейкую суму (у «антыкрызісны кашаль»). Наеконт зніжак у крамах. Наўжо вы паведаць, што, напрыклад, зніжкі ў 70 працэнтаў (аі такое бывае) гэта прывабна? Думаецца, раней гандляр пры проста ў разы завышчалі цэны. Банкі аічынены стабільна выплываюць працэнты, калі вы захоўваеце на рахунах свае грошы, і інфляцыя вам не пагражае. Безумоўна, не трэба нават каб та я ж нумаралогія падказала, гэтым нельга не скарыстацца.

Прасцей за ўсё абвінавачваць у крызісе начальства. Маўляў, грошай плаціць, як і раней, а цэны падняліся ў разы. Заўсёды пры вялікім жанчым можна знайсці «халтурку». Праўда, ці спадабаецца гэта вамым кіраўнікам? Упэўніце іх, што асноўнай працы прыработак не перашкаджае.

Па досведу маіх знаёмых заўважыў, што нават дробязі дэвалюцыі эканоміць. Напрыклад, чаму б не змяніць прычыску — хадзіць у цырульню не так часта, як раней? Не праехаць некалькі прыпынкуа, а праісціся? Падлічыце: у Віцебску праезд на маршруцкі каштуе 1000 рублёў. Ці не больш выгада і карысна праісціся пешшу, калі выйсці з дому раней? Калі няма дачы і вы купляеце агародніну на базары, то чаму б не стаць пастаянным пакупніком у канкрэтнага прадаўца? І лепш браць, напрыклад, агрукі ў яго оптам, ды са зніжкамі і за разавыя пакупкі.

Спосабаў эканоміць шмат. Падзіліцеся на старонках «Звязды» і ўласным досведам! І ці уплываюць на ваша жыццё лічбы?

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Сёння. Месяц. Першая квадра 27 жніўня. Месяц у сузор'і Казярога. Сонца. Усход. Захад. Даўжыня дня. Мінск — 6.13 20.07 13.54. Віцебск — 5.59 19.59 14.00. Магілёў — 6.03 19.57 13.54. Гомель — 6.02 19.51 13.49. Брэст — 6.28 20.22 13.54. Гродна — 6.32 20.20 13.48.

Фота Мары ЖЫПІНСКАЙ.

Надвор'е на заўтра. Геамагнітныя ўзрушэнні. Авазначэнні: німа прыкметных геамагнітных узрушэнняў, невялікі геамагнітны узрушэнні, слабая геамагнітна буда.

29 жніўня

1846 год — акцёрам Вяржбіцкім у Мінску створана артыстычная труппа, якая па сутнасці стала першаасновай пастаяннага Мінскага гарадскога тэатра. На яе патрэбы гарадское кіраванне пачало штогод адпусаць на 2 тысячы рублёў. Была сфарміравана адмыслова камісія, якая зацвярджала губернатрам, яна ажыццяўляла пастаянны кантроль за тэатральнай дзейнасцю ў Мінску. Тэатр стаў неаддзельнай часткай гарадской культуры. З'явілася сама арганізацыя і перасоўны труп, якія выступалі на розных сценах і ў залах горада. Будынак гарадскога тэатра знаходзіўся на Саборнай плошчы. У 1847—51 гадах паказы праходзілі ў ратушным тэатры, у 1864—77-м — у зале Дваранскага сходу. А ў 1884 годзе гарадскі тэатр і зусім згэрў. Ініцыятарам лабудовы новага будынка тэатра выступіў губернатар, князь Трубецкі, які як чалавек адваданы выдатна разумеў значэнне тэатра від мастацтва. Па яго меркаванні, тэатр «можа служыць такой жа школай, такой жа прыладай маральнага выхавання, які і навуцальныя ўстановы». Месяца для будынка было абрана ў Алжксандраўскім скверы. Адкрылі новы тэатр 5 чэрвеня 1890 года аматарскім спектаклем «Сфінкс» А. Фелье.

1949 год — Савецкі Саюз на палігоне ў Сяміпалачынскім пад кіраўніцтвам акадэміка І. Курчатава правёў выпрабаванне свайей першай атамнай бомбы.

«Лешу у аднаго разумнага быць у пашае, чым у тысячы дурняў». Рыгор Скаварада (1722—1794), украінскі філосаф, пісьменнік.

Усімхнёмея! Я сёння такая незапатрабаваная, што прыходзіцца быць ганарлівай. Карэспандэнт: — Дзядуля, а колькі табе гадоў? — Сто пяцьдзесят ввосем. — Амурэцкі! Але ж ты і п'еш і куршы! — Вядома! Іншак я ніколі не памыцца.

ПРАБЕРЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ Крываванка (22 жніўня). Па гарызанталі: 1. Шабас. 7. Шарох. 11. Мустанг. 13. Гэбэль. 14. Кантар. 15. Нэас-сэр. 16. Эстамп. 18. Скаун. 19. Бусак. 21. Рыска. 24. Карат. 27. Бандура. 29. Лошына. 30. Адраналі. 31. Манія. 32. Сувой. 33. Каліясца. 35. Кінавар. 36. Еудакія. 37. Мышца. 41. Салей. 42. Адвал. 46. Турман. 48. Рыцана. 49. Калія. 50. Папуры. 51. Ліштыва. 52. Відэлец. 53. Басэр. 54. Банка. Па вертыкалі: 2. Аэбіта. 3. Апомб. 4. Кудзрак. 5. Строс. 6. Энгарт. 8. Агата. 9. Опытка. 10. Эр-рэт. 12. Грана. 17. Пудра. 18. Склон. 20. Караліцыя. 21. Радаўніца. 22. Карацін. 23. Адцінак. 25. Ушчунак. 26. Антонім. 28. Адвар. 29. Лісцэ. 33. Калан. 34. Аучар. 37. Межавік. 38. Адзінец. 39. Ступа. 40. Кропка. 41. Сакрэт. 43. Лысна. 44. Рышток. 45. Чакан. 47. Лідар.

Жывіць... Падаюць зоркі... Але не загадай дарэмна. Аніколі свай лёс не асветіш паходняй чужоай. Калі падаюць зоркі — гэта значыць, камусьці патрэбна. Каб сям'інегі нябёсы над светлаю хатай тваёй. Праміньснучу ў вышніх і аціхнуць за вечным пагоркам — Можна, летнае ёсць, ды не дадзена лёс выбіраць. Хтосці ружу паперэ каля дагасваючай зоркі, Хтосці скажа: «Даруй, што не здолеў цябе ўратаваць». Я у прымкі не веру і падманам сябе не чарую, Усё мінала, мінае, і будзе мінаць праз гады... Калі падае зорка, пра адно толькі шчыра шкадую: Што чымянеюць сузор'і, пра якія стамадзіліся.

Дэсерт для дарослых

Тэмператны жанчыны можа на вызначыць па форме яе грудзей. У асяцім выпадку так сцвярджае італьянскі сэксолаг Пера Ларэонці. У ітэр'ю з п'емчаным і нямецкай газеце «Bild», Ларэонці заявіў, што жаночы бюст вызначае характар прадстаўніцы слабага полу ў значна большай ступені, чым заны задняе ка, пад якім нарадзілася тая ці іншая жанчына.

Класіфікацыя італьянскага грунтуецца на падабенстве гэтай выдатнай часткі жаночага цела да розных функцый. Пачынаецца «фруктовае карта» з дыні. Яі сцвярджае сам аўтар, раней жанчын з вялікімі акруглымі грудзямі, якія па форме нагадвалі дыні, было прынята лічыць схільнымі да мацярывства. Але гэта далёка не так, пераканана італьянскі сэксолаг: «Насамрэч такія дамы любяць паесці, хочучы, каб іх пэсцілі, ім падабаецца, калі імі захапляюцца, аднак пры гэтым яны рэдка любяць сэкс».

Мужчынам, якім даспадобы больш актыўныя («жывыя») партнёршы, італьянскі сэксолаг прапанаваў звярнуць увагу на прыгажуню, чыя форма грудзей нагадвае лімон. Гэта, як правіла, дзёрэжкі, яркія жанчыны. «Такія жанчыны напоўнены жыццём і могуць пасамяцца над сабой. Яны аддаюць перавагу збалансаванаму жыццю, якое не прадугледжвае ніякіх спор прызаў».

Шыкоўныя грудзі авальнай формы, пазначаныя ў фруктовай класіфікацыі як анаансы, «раскажуць» дасведчанаму, што іх гаспадарка —

разумная, часта кар'ерыстка, але ў душы застаецца романтичнай жанчынай. «Такія дамы, які правіла, і самай вернай, — дзельца назіраным італьянскі спецыяліст, — але заваяваць сэрца жанчыны-ананаса не проста».

Грудзі тыпа гарлацін (цвёрдыя і выдаюцца ўперад) Ларэонці лічыць не вельмі добрай прыкметай для жанскага сэксу. «Такія жанчыны могуць выглядаць зрытна, але насамрэч яны сарамлівыя і чыталівыя асобы, дамадэсты. Яны могуць ісці насустрач пажаданым і фантазіям партнёра, але аддаюць перавагу не сэксу, а пішчоце».

Грудзі ў форме грэйпфрутаў сведчаць, што жанчына даволі сарамлівае, п'яшчотная і ў ложку асабліва моцнага пацуча не праця. Гэта «хатняя» жанчына, хоць яна можа быць надзелена і пэўнай сэксуальнасцю.

Дамы з грудзямі-апельсінамі (цікава, што акрамя самога Ларэонці) ў стане адзінціць ад грэйпфрутаў? — таксама не самыя ідэальныя партнёршы для феерычнага сэксу. «Паколькі яны вельмі ўпэўненыя ў сабе і дакладна ведаюць, чаго хочучы, сэкс цікаваць іх менш за ўсё. Ім больш даспадобы размовы і партнёрскія стасункі», — лічыць італьянскі спецыяліст.

Жанчыны з невялікімі грудзямі, якія формай нагадваюць вішні, — забяўныя і даволі лёгка ўзбуджаныя. У ложку яны працяюць вынаходлівасць і розум. «Яны — выдатныя партнёршы для жыцця, але сэкс цікаваць іх не вельмі».

Затое жанчыны, якія прырода адарыла грудзямі ў форме груш,

любяць каханне ва ўсіх яго праявах. «Такія жанчыны можа быць даволі рэлігійнай, але пры гэтым яна доўга ведае, як трэба займацца сэксам», — падсумаваў Ларэонці.

Цікавае да такой прыгожай часткі жаночага цела зразумелая. Грудзі жанчыны — яе краса і гонар. Першыя спробы прадаказаць лес прадстаўніцы слабага полу па форме грудзей былі зроблены ў Італіі ўжыў у XXVII стагоддзі. Гэта цікавая навука нават атрымала сваю назву — сцэрманантыя. За шматвяковую гісторыю яе адэпты зрабілі шмат розных тэматчных назіранняў, якія дапоўняць «фруктовую карту» італьянскага сэксолага.

Напрыклад, грудзі, выгнутыя трамлінам, называюць «лісіны носік». Іх гаспадыня — жанчына з рэздычным характарам і вострыма лагічным розумам. Дамы з «лісіным носікам» вылучаюцца стараннасцю, яны часта становяцца менеджарамі сярэдняга звяна, але велькі вышынь у бізнэсе дасягаюць рэдка. Яны лянуюцца працяюць запішнюю ініцыятыву. Затое ўмеюць прыстасавання пад любога мужчыну, таму шлюб з «лісінкай», як правіла, удалы. Спецыялісты сцвярджаюць, што ў ложку такія жанчыны вынаходлівыя, раскаваныя, і — верныя.

Сярод жанчын з роўнымі акруглымі грудзямі ў форме яблыка самы вялікі працэнт фрыгіднасці. Давесці такую жанчыну да кульмінацыі — справа працаёмкая і не ўсім па сілах, хоць сама фройляйн-яблык гавора на ўсё, каб парадаваць каханнага. «Яблык» вельмі не любяць мяняць сваіх павялых партнёраў, з-за чаго часта бяруцца шлюбам ішчэ ў ранняй малодасці. У сямейным жыцці іх можна ахарактарызаваць як памяркоўныя і старанныя хатні гаспадыні.

Цікава, што згаданыя ў класіфікацыі Ларэонці жанчын-груш многія спецыялісты лічаць асобамі невялікіх разумовых здольнасцяў. Хоць недахоп інтэлекту зусім не перашкаджае «грушам» вадзіць мужчына за нос. У шлюб з «грушай» вам гарантаваны дзве рэчы: феерычны сэкс і скандалы ў быцце.

«Козачкі» — дамы з трохкугольнымі грудзямі здаўна лічыліся самымі тэмперamentнымі і разнаволенымі ў сэксе. Для іх не існуе забароненых тэмаў і яны могуць часта мяняць партнёраў. З падобных жанчын атрымліваюцца вялікія тэатральныя актрысы і «зоркі» порна-індустрыі.

Жанчыны-«баклажаны» — прыемныя ва ўсіх адносінах. Яны жыццелюбівыя і апантанныя сэксам. Праўда, побач з ім ёсць рызыка стаць «падабасцінкам».

Асобнай увагі заслугуюць сіліконовыя «фрукты». Дзяўчат з сіліконам знаўцы рэкамендуецца браць з сабой на адпачынак, але ні ў якім разе не раць на іх жаніцца. У большасці сіліконовых прыгажунь ёсць сур'ёзныя псіхалагічныя праблемы (няўпэўненасць у сабе, страх канкурэнцыі, нарцызізм). Сэкс з такімі «штучкамі» носяць, хутчэй, фармальны, а не эмацыянальны характар.

Дасціпныя мужчыны не абмінулі сваёй увагай такую неаддзельную частку жаночых грудзей, як сасок. Натуральны, высокі, ярка выражаны сасок, на іх думку, належыць шчодрым натурам, якія прагнуць уладзі. Злёгкаў уцягнуты і маленькі выдае скрыпную, сіпную натуру. Жанчыны з такімі саскамі не бачаць у сэксе нічога асаблівага, але, каб парадаваць партнёра, выканоўваюць большасць яго фантазіяў. Ружовыя кругі вакол